

KRAJEM svatého ANTONÍNKA

Cena 20 Kč

ČASOPIS OSTROŽSKA A HORŇÁCKA

ZÁŘÍ - ŘÍJEN 2010

VELKÁ NAD VELIČKOU • UHERSKÝ OSTROH • BLATNICE POD SVATÝM ANTONÍNEM • HLUK • BLATNIČKA
• BORŠICE U BLATNICE • OSTROŽSKÁ LHOTA • OSTROŽSKÁ NOVÁ VES • HRUBÁ VRBKA • MALÁ VRBKA •
JAVORNÍK • KUŽELOV • SUCHOV • LIPOV • LOUKA • NOVÁ LHOTA - VÁPENKY

17

Den předtím i dny poté se nebe zatáhlo a déšť padal na celou krajinu. Mezitím, v neděli, v den Dožínkové děkovné pouti, se ale slunce posadilo vysoko na oblohu a na Antonínku panovalo krásné počasí. Ke konci odcházejícího léta tak přišly tisíce poutníků na mši, kterou sloužil světcí biskup P. Josef Hrdlička.

„Kolik vidíme u mocných tohoto světa sebevědomí, pýchy i ješitnosti ve svém mínění o sobě,“ oslovil poutníky s tím, aby ale nemluvili o druhých a nastavili zrcadlo sami sobě.

„Zkuste se při zpytování sami sebe ptát: Jak je to s mým egoismem, jak se já umím často prosazovat, nakolik bývám neústupný, kdy začnu zvyšovat hlas na své okolí, místo, abych zůstal v tichosti srdce, kde se nám otevírá velká výzva k práci na sobě? Člověk není jen šlechtitelem vína či ovoce, ale především má každý zúšlechťovat sám sebe,“ kázal biskup před davem, jehož konec nebyl téměř vidět.

Potěšující byl také pohled na velký zástup krojovaných, z nichž někteří přinášeli k oltáři, nádherně vyzdobenému ovocem a zeleninou, k požehnaní dary přírody.

Nyní se můžete na této straně a také na straně 48 podívat na tyto krojované i s dary. Věřím, že mnozí účastníci poslední letošní velké antonínkové pouti si odnášeli domů dobrou vůli, která sice není vidět na první pohled jako kroje, ale o to silněji ovlivňuje naše každodenní chování.

RB

JSME NA INTERNETU !

Jak se jen ty časy mění. Není to tak dávno, kdy byl skoro zázrak, že se o té či oné akci objevila alespoň někde v okresních novinách malá fotočka. Lidé si takové snímky s většinou drobným popiskem či článkučkem schovávali a považovali je za to nejcennější ve svém archivu.

Doba se ovšem změnila raketovou rychlostí a dnes není problém udělat z jakékoliv akce stovky či tisíce fotografií, které končí stále častěji na internetu, kde k nim má přístup prakticky každý. A co víc - kromě fotografií se stále častěji můžete podívat také na videoukázky z těchto akcí.

Odvážím si říci, že náš časopis patří v tomto k těm nejvíce aktivním. Žádný časopis ani noviny v naší zemi nemají na internetu k článkům takovou přílohu fotek a video ukázek jako ten náš.

Když si kliknete na stránku www.ostrozsko.cz a na www.slovackoDNES.cz, najdete pod „kolonkou“ časopis mnoho fotografií a také videoukázky z řady akcí, o kterých si čtete v tomto čísle našeho časopisu. Vyzkoušejte to prosím!

Zároveň ale, prosím, zůstaňte čtenáři našeho časopisu. Bez vás, čtenářů, kteří časopis kupujete, by totiž nemohl být tento časopis, stejně jako by nemohly být na internetu zmiňované fotky a videoukázky. Děkujeme!

Radek Bartoníček

Vážení čtenáři,

zcela jistě budete opět mnozí namítat, že v časopisu věnujeme málo místa vaší obci či městečku. Věřte nám, že jsme se snažili, abychom každé z 16 obcí a měst, kde časopis vychází, věnovali přibližně stejně místa. Více udělat nemůžeme, protože časopis má omezený počet 48 stran. Velmi vás prosíme o pochopení, zůstaňte nám věrni. Děkujeme!

Redakce

VELKÁ NAD VELIČKOU

10, 11, 12 - Podrobně píšeme o Horňáckých slavnostech

SUCHOV

18 - Byli jsme na připomenutí slavné Súchovské republiky

OSTROŽSKÁ LHOTA

24, 25 - Jak slavili hasiči, červenný kříž a mažoretky

LOUKA

42 - Když se při sportu schází téměř celá dědina

OSTROŽSKÁ NOVÁ VES

14 - Jak žije kuchař a cukrář Evžen Hrachovský

BORŠICE U BLATNICE

20, 21 - Jak Boršičtí připravili ojedinelou krojovanou svatbu

HRUBÁ VRBKA

24 - Poslouchali jsme zповěd' odcházející starostky

LIPOV

44, 45 - O verbířích z Lipova, kteří kralují Horňácku

BLATNICE POD SV. ANTONÍNEM

15 - Zajímal nás nový ředitel školy ve Velké nad Veličkou

UHERSKÝ OSTROH

22, 23 - Navštívili jsme známého malíře Zdeňka Hudečka

HLUK

26, 27 - Hluk tleskal programu o hlucké krojované svatbě

PŘÍLOHA MAS

33 až 46 - Na výstavě jsme potkali také prezidenta

Krajem svatého Antonínka, regionální periodikum, povoleno Ministerstvem kultury ČR

pod č. MK ČR E 18131, vydává Mikroregion Ostrozsko, Uh. Ostroh, PSČ 687 24

Redakce: Radek Bartoníček, www.slovackoDNES.cz, radek.bartonicek@gmail.com, tel.: 602 433 970,

Stanislav Dufka, Antonín Vrba

Jazyková úprava: Mgr. Zdeňka Pokorná

e-mail: mikroregion@ostrozsko.cz, www.ostrozsko.cz, cena výtisku 20 Kč.

Design, grafické zpracování: Vladimír Šopík, lvprint@lvprint.cz, 777 750 159

Tisk: LV print, Uherské Hradiště, www.lvprint.cz, tel.: 572 556 225

Foto na titulní straně: Čepení nevěsty v Boršicích u Blatnice v srpnu 2010 (FOTO: Štěpán Mitáček)

Uzávěrka pro posílání příspěvků do dalšího čísla: 20. říjen 2010, nové číslo časopisu vyjde do 15. listopadu

Nemáme se za co stydět

Starosta Vlastimil Vaněk hodnotí 10 let existence Mikroregionu Ostrožsko

Do roku 2000 patřily obce Ostrožská Lhota a Ostrožská Nová Ves spádově ne pod sousední Uherský Ostroh, ale paradoxně byly tehdejší „úřednickým šimlem“ nasměřovány do Uherského Hradiště. V porevoluční době dali nově zvolení starostové těchto míst hlavy dohromady a domluvili se, že budou co nejdříve komunikovat. První muž Uherského Ostrohu Vlastimil Vaněk nabídl spolupráci, která byla oslovenými starosty Ostrožské Lhoty Petrem Radochem a Ostrožské Nové Vsi Stanislavem Turečkem přijata.

Ve stejný rok vznikl Mikroregion Ostrožsko sdružující vedle výše uvedených obcí i Blatnici pod Svatým Antonínkem, Blatničku, Boršice u Blatnice a Hluk. Letos si připomíná toto aktivní seskupení deset let od svého založení.

O jeho minulé činnosti a budoucích plánech jsme si pohovořili s předsedou správní rady Mikroregionu Ostrožsko, starostou Uherského Ostrohu Vlastimilem Vaňkem.

Jak se rozvíjel mikroregion Ostrožsko a vzájemná spolupráce obcí

Vše začalo myšlenkou vybudovat nejprve cyklistickou stezku mimo frekventovanou silnici E55. Samotný impulz k realizaci přišel koncem roku 1999 díky projektantovi Františku Hluškovi. Následně jsme oslovili Kunovice a Veselí nad Moravou k napojení stezky. To byl první průkopnický počín naší spolupráce. S kolegy z mikroregionu jsme docházeli i na to, že je především nutné rozvíjet cestovní ruch. V té době nebyly ještě k dispozici žádné propagační materiály. Začali jsme hledat společná té-

Předseda správní rady Mikroregionu Ostrožsko Vlastimil Vaněk při hodech ve „svém“ Uherském Ostrohu, kde je starostou.

mata, která by navázala na historii všech obcí. Jak tady život fungoval, bez nějakých hranic krajů. Dostali jsme se i k tradičním hodnotám, neboť v dávné minulosti obce mezi sebou zdárně obchodovaly, komunikovaly, lidé byli k sobě přátelštější. Historicky nás spojuje také hora sv. Antonínka. Dědiny v okolí Antonínka měly tradiční vazby. Když se v republice začaly formovat mikroregiony, tak Ostrožsko patřilo mezi první založené. Ze začátku byly první dva roky složitější. Proto bylo dobré si vše nejprve vyjasnit, hodit na papír a říct si, že toto je náš společný

cíl. K částečné práci i pro Mikroregion Ostrožsko jsme u nás na úřadě využili Ing. Martinu Zdráhalovou. Pomáhala s administrativou a začala tím naše záměry, požadavky naplňovat. Využili jsme možnost získat z dotací první finance. Zpracovali svoji strategii, na co se v ní například zaměřit, která byla popsána jako strategie mikroregionu.

Přivítali jsme spolupráci s partnery ze Slovenska

V roce 2003 se otvíraly možnosti získat první evropské peníze z dotačních fondů, jako byl napří-

klad Phare. Také jsme navázali spolupráci se Slovenskem. Nejdříve jsme zrealizovali projekt, který byl zhruba za 700.000 Kč. Ukázalo se, že to jsou ty pravé možnosti, kterých je třeba využít. K důsledné a efektivní práci jsme se také domluvili, že pro mikroregion by už měl pracovat na plný úvazek manager, který by cíleně vyhledával a staral se o projekty. Týmovou práci jsme chtěli více postavit na profesionální úrovni, proto jsme už v roce 2004 zřídili funkci projektového manažera. Tím pádem se otevřely další možnosti, získali jsme peníze na další propagaci dotvoření spo-

lečných námětů. Oslovili jsme malíře Zdeňka Hudečka k vytvoření loga mikroregionu. Jako emblém vznikla jakoby slovácká krajka, která se obrací k bohatosti lidových tradic a symbolizuje kopec svatého Antonínka a dědin v okolí.

Pro všechny obce v mikroregionu stejný metr

Začali jsme realizovat jeden z prvních projektů v hodnotě jeden milion pět set tisíc korun, který byl zaměřen na záchranu lidového domu Háječek v Ostrožské Lhotě.

Ukázalo se, že je to správná cesta, protože jakýkoliv projekt pomůže jednotlivé obci nebo všem společně. Vzniklo i zaužívané pravidlo, že na jehož katastrálním území se něco buduje, tak ta obec do toho vloží adekvátní poměr financí. Snažili jsme se vždycky, aby byl přisun k financování vyvážený. Ukazovalo se, že úspěšný projekt na sebe naváže spoustu dalších nápadů a myšlenek a evokuje další aktivity. Velmi důležitým pro nás bylo období regionálního operačního programu. Vstupovala do něho s nějakým projektem téměř každá obec a to individuálně anebo přes mikroregion. Takto se podařilo například získat finance na zbudování metropolitní internetové sítě. Máme u toho zaměstnané dva lidi, kteří obhospodařují síť pro jeden tisíc sto osmdesát účastníků. Projekt posunul naše snažení zase někde jinde.

Úspěšné projekty přinášely do pokladny mikroregionu milionů korun

Rozpočet mikroregionu se už nepohyboval v počtu deseti tisíců, sto tisíců korun, ale v řádu milionů. Uspěli jsme s projekty typu Turistika bez hranic, který byl za čtyři miliony korun.

V tomto projektu jsme ve spolupráci se slovenským partnerem vydali propagační materiály, vytvořili turistický portál Ostrožska, dobudovali informační systémy

v obcích za několik milionů korun. Při tom každá obec se na všech aktivitách spolupodílela. Řekl bych, že struktura získávání dotací z fondů EU je založena na tom, že se prokáže, že projekt má širší význam než jenom pro je den objekt, subjekt, obec apod. Takže toto byla další věc, kterou začaly využívat ostatní obce, aby uspěly dál.

Spolupráce podnikatelů s místní akční skupinou

Ve spolupráci s mikroregionem Horňácka se nám podařilo zapojit do programu Leader, který dává možnost financování nových záměrů venkova.

Hmatatelný užitek přišel před dvěma lety, když se rozdělila nemalá částka prvních dvaceti milionů korun na realizaci různých investičních projektů na území 16 obcí. Dneska mikroregion ve spolupráci s místní akční skupinou, uskupením, které spolu souvisejí, zaměstnává pět lidí.

Dobrym impulsem je určitě i provázanost s městem Uherský Ostroh. Město dostalo v roce 2007 peníze z přeshraničního programu na rekonstrukci přízemní části Přízámčí. Zde bylo vybudováno zázemí pro mikroregion a pro Místní akční skupinu.

V těchto místech se také podařilo zřídit Informační centrum, které je za dva roky působení plnohodnotné. Návštěvníci a turisté ho vyhledávají, a to je to, co jsme od centra očekávali.

Na Ostrožsku jsme zrekonstruovali a nabízíme i dva apartmány pro ubytování. Mikroregion Ostrožsko zde působí jako ten, který spravuje celé Informační centrum včetně ubytování.

To, že dnes tam chodí drobní podnikatelé pro rady, je také naplnění naší strategie. Není naší věcí zabývat se jen obecními záležitostmi, ale poradit a pomoci těm, kteří třeba shánějí finance na různé projekty, které podporuje stát nebo EU.

Mikroregion a jeho obce se musí nadále zviditelňovat

Jestliže hodnotím deset let činnosti mikroregionu, tak já, a určitě i kolegové vnímáme, jak je naše vzájemná komunikace na velmi dobré úrovni. Co jsme si dali do vínku na počátku vzniku mikroregionu, tak se začíná naplňovat. Přesto cítím, že nám chybí větší propagace jak Ostrožska, tak jednotlivých obcí. Voláme tady, že chceme podporovat turistiku, ale máme stále nedostatek ubytovacích kapacit. V tom je ještě co zlepšovat.

Konec dotací z EU neznamená konec mikroregionu, otvírá se ještě zajímavý projekt určený základním školám.

Brzo skončí období, kdy byly směřovány dotace do Česka z EU. Stát či kraj budou podporovat určité směry, ať už to bude školství nebo sociální oblast. Právě tady budou témata, která bychom rádi využili.

Jedním z příkladů, kde bychom mohli najít široké téma je to, co už jsme vlastně začali. Místní akční skupina Horňácko a Ostrožsko začne od letošního října realizovat vzdělávací projekt, který se jmenuje Školy pro venkov. Byl připravovaný téměř dva roky. Chceme, aby školy měly možnost svým žákům fundovaně poskytnout formou metodických pomůcek, pracovních sešitů, na

audiovizuálních základech nebo učebnicích to, co by lidé z našeho regionu měli znát. Tedy historii, přírodu, folklor.

V průběhu následujících let budeme na toto mít asi šest a půl milionu korun, abychom tento projekt uskutečnili. Do projektu se na Horňácko a Ostrožsku přihlásilo osm základních škol. Pro mě osobně je to téma, které by měl vnímat každý učitel, zvláště pokud je odtud rodák. Protože priorita každého člověka, co tady žije je, aby se o svém kraji dozvěděl maximum z různých odvětví. Na stejném projektu spolupracujeme se dvěma MAskami v Čechách a je do toho zapojen široký tým lidí. Jako bývalého učitele mě to také hodně oslovilo a věřím, že se nám přípravy podaří zúročit.

Přeji si, aby se ještě dobudovala infrastruktura kolem Baťova kanálu. To je téma, do kterého by se měli zapojit více drobní podnikatelé.

Z vybudovaných cyklostezek mám velkou radost, hlavně když vede jedna z nich kolem hlavního tahu silnice E55. Když na ní při projížďce potkávám houfy cyklistů, tak mě těší, že vedle zrealizování patřil náš Mikroregion Ostrožsko mezi první aktivisty při budování cyklostezek v celé České republice.

Připravil: Antonín Vrba

Předseda Mikroregionu Ostrožsko Vlastimil Vaněk ve volných chvílích při chytání ryb.

DALŠÍ SETKÁNÍ SENIORŮ

Hlučtí senioři snad letos nevyjeli ani na žádnou dovolenou. Usuzuji tak proto, že také o prázdninách si dali své dostaveníčko na hlucké tvrzi a tady se - jak je jejich dobrým zvykem - s chutí bavili. K tomu navíc tentokrát přidali koštování kvašáků (vyfotil je Štěpán

Mitáček). Čeho koštování? Kvašáků? Mladším čtenářům bych snad měl vysvětlit, jaký fenoménem své doby takové kvašáky byly. Třeba na pouti u Antonínka. Poutníci se na ně těšili a prodejci kvašáky prodávali po kilogramech. Ani nevím, jestli je dnes tahákem něco jiného. Trdelníky? Párek v rohlíku? Klobáska? Ještě se ale vraťme k hluckým seniorům. Jejich besedy inspirují také seniory z jiných míst - nyní jsem slyšel, že se k podobnému setkávání chystají také senioři z Ostrožské Lhoty. Tak snad už příště budeme moci napsat o jejich aktivitách. **RB**

NEBEZPEČNÉ BRUSLENÍ U VELKÉ

Tyto dvě ženy jsem potkal na pořádně rušné silnici mezi Velkou nad Veličkou a Loukou. Měl jsem strach i o jejich zdraví, protože auta kolem nich svištěla takovou rychlostí, jako by ony živé bytosti řidiči aut ani nebrali na vědomí.

„Jezdíme tady na kolečkových bruslích, protože žádné jiné lepší místo tady v okolí není,“ vysvětlovaly mi a popisovaly, jak lidi na Horňácku šťve neexistence stezek. Tak jsem jim slíbil, že jejich přání i s fotkou alespoň takto zveřejním.

RB

VELEÚSPĚŠNÉ MAŽORETKY

Tyto pohledné dívky jsou Hlučanky, a i když si tady na fotce drží (lehce nad koleny) své šaty, ve skutečnosti drží nejčastěji v ruce hůlky. Všechny tyto dívky jsou totiž mažoretky, ke kterým bychom mohli dodat - TOP mažoretky. Společně s některými dalšími, které na fotce nejsou, patří k tomu úplně nejlepšímu, co Hluk má. A nejen Hluk, patří také do české špičky a většina z nich má i titul mistryň Evropy. Holky jsou ale ze všeho nejvíce skvělá parta, takže je radost je pozorovat, jak se dokáží bavit. Když jsem se jich zeptal, jestli nelitují dřiny v přípravě (ona to dřina mnoha let opravdu je), tak mi jednotně odpověděly: v žádném případě. **RB**

NÁCVIK NA NOVOVESKÉ HODY

Takto na parkovišti tancovali v srpnu mladé slečny a mladí pánové z Ostrožské Nové Vsi. Když jsem k nim přišel blíž, dozvěděl jsem se, že cvičí na hody. A protože jich je poněkud více, nevejdou se na pódium bývalého kina – což je vlastně potěšující zpráva. Kolik nakonec tancujících párů bude, se budete moci dozvědět na samotných novoveských hodech, které budou od 24. do 26. září. Novoveštané ale asi budou mít neslavnou raritu - do uzávěrky vydání časopisu neměli ani stárku, ani stárka. Prý není mezi rodiči dětí zájem. **RB**

10 LET NEKUŘÁCKÉ HOSPŮDKY

Desáté výročí existence jakékoliv hospody nemusí být ještě důvod ke zmínce v našem časopisu. V tomto případě jde ale o hospůdku nekuřáckou, navíc takovou, která vznikla jako jedna z prvních svého druhu. Pro pamětníky, bylo to v době, kdy kouření bylo ještě poměrně v módě a nekuřáckým hospodám se předvíдалo to, co se předvídal kuřákům – rychlý konec.

Zmírně se také o hostinském tohoto podniku, je jím Slávek Radoch, kterému pomáhá celá rodina. Je to zvláštní hostinský – snad se na mě pro toto označení nebude zlobit. Je to hostinský, u kterého nemáte pocit, že mu jde o zisk nebo o co nejvíce pív, která byste u něj měli vypít. Opravdu. Když vám navíc řekne, že jeho snem bylo vždycky mít hospůdku, aby si mohl popovídat s lidmi, dojde vám, že je to opravdu zvláštní hostinský. Ale díky za něj, v každé vesnici jsou místa a lidé, bez kterých si onu vesnici nedovedeme představit. Nekuřácká Hospůdka u Radochů se svým šéfem patří k takovým místům v Ostrožské Lhotě.

RB

KONEC, KTERÝ NENÍ KONCEM

„Toto je můj poslední ročník,“ říkal Stanislav Kuřina, ředitel Veterán rallye „Veteráni Moravským Slováckem“, před letošním ročníkem, který proběhl v srpnu.

Když jsem ale pana Kuřinu z Ostrožské Lhoty potkal mezi spoustou krásných aut na Masarykově náměstí v Uherském Hradišti při samotné akci, už jsem taková jeho slova neslyšel. „No, ještě uvidíme,“ řekl a dokonce se usmíval, což bylo skoro zázrak po dnech, kdy se jenom mračil. Docela jsem mu ale rozuměl, starostí

s celou akcí je velmi mnoho. Když pak ale člověk vidí, ale také slyší, jak obrovské množství zajímavostí se točí kolem každého veteránského vozidla či motorky, začíná chápat, proč srdce nadšenců jako jen pan Kuřina bije v rytmu těchto krasavců. Na fotce je s panem Samohýlem, legendárním sběratelem historických vozidel.

RB

Hlučané v Holandsku

„Hromadné“ cestování Hlučanů pokračovalo i v létě. Po úspěšných cestách mažoretek a dětí z folklorního souboru Hluboček, tentokrát vyjeli za hranice členové hlučského mužského sboru, CM při ZUŠ Hluk a také dechová hudba Polahoda.

Cílem jejich cestování bylo Holandsko, protože Hlučané už dlouho udržují přátelské vztahy s jedním z tamních mužských sborů. V Holandsku se česká muzika líbí, o čemž se přesvědčili i Hlučané, kteří zaujali své posluchače nejen zpíváním a vyhráváním dechovky, ale také svou cimbalovou muziku. Jak jsem slyšel od účastníků cesty, na takovou muziku nejsou Holanďané zvyklí, a o to s větším zájmem ji poslouchali.

RB

LHOTŠTÍ ŽENÁČI HODOVALI

Hodové setkávání v Ostrožské Lhotě je stále známější díky místní „specialitě“ - hodům, které si každý druhý rok připravují ženaté páry. Takové hody si připravily také letos, kdy přišly ještě s jednou novinkou - v nedělním odpoledni zatančily Moravskou besedu, při které ukázaly tance z různých částí Moravy, k nimž jim vyhrávala oblíbená dechová muzika Blatnička.

Bohužel, zájem Lhoťanů o hodové odpoledne s touto taneční premiérou nebyl velký, snad za to mohlo deštivé počasí, kvůli kterému bylo hodové odpoledne narychlo přesunuto ze hřiště do obecního sálu. S ještě jednou sympatickou novinkou ženáči přišli - poprvé se totiž sešli v místním pěkném parku, kde postavili malou, spíše symbolickou, májku.

Fotka je z nedělního dopoledne, kdy hodaři po mši svaté tančili před kostelem při hraní muzikantů bývalé slavné lhotské Rozmarínky a potom se takto společně vyfotili. Ženáčům patří velké poděkování za udržování tradic i snahu udržet v obci pravidelně hody - snad to ocení někdy svou účastí i více Lhoťanů.

RB

BORŠICKÝ KNĚZ SLAVÍ 40

Z Boršic u Blatnice přišlo do redakce našeho časopisu jedno upozornění: Náš farář má čtyřicet, prosím, popřejte mu za nás všecko dobré.

Takové přání nemůže být nevyslyšeno, zvlášť když víme, že boršický kněz P. Norbert Wacław Nawrath se těší v obci sympatiím a podpoře. A nejen v Boršicích, ale také na Suchově a ještě v Nové Lhotě, protože i tam sahá jeho farnost. Jen připomínáme, že v našem časopisu jsme s tímto mužem dělali velký rozhovor v čísle pět. Fotka je z letošního srpna, kdy P. Norbert žehnal nově vytvořenému náměstíčku, které vzniklo v centru Boršic.

RB

HORŇÁCKÝM DOMOVEM BYL HLUK

Třetí pokračování muzikantského projektu, v rámci kterého se Horňácko představuje na Ostrožsku a Ostrožsko na Horňácku, se tentokrát odehrálo v Hluku těsně před tiskem našeho časopisu - proto ho zaznamenáváme ve stručnosti.

Záznam je to potěšitelný, protože i třetí pokračování potvrdilo, že projekt je to zajímavý a především - diváci o něj mají zájem. Vystupující muzikanti, zpěváci i moderátoři udělali svému kraji v Hluku výbornou reklamu, však se o tom můžete přesvědčit na stránkách www.mestohluk.cz, kde najdete několik videoukázek. Kromě samotného muzicírování je ale velmi příjemné pozorovat celkovou pohodu při těchto setkáních, kdy se mnohdy setkávají lidé z obou regionů, kteří se dlouho znají a mají k sobě blízko - což je možná cítit i z fotky, na které jsou někteří vystupující z Horňácka a Ostrožska. Další setkání bude 6. listopadu, to se v Nové Lhotě představí Ostrožsko.

RB

Krásné setkání s kominíky

„V Blatnici sú otroci,“ povídal mi kominický mistr ze Vnorov

Potkal jsem je náhodou v Blatnici pod Sv. Antonínkem. Nejdříve jsem uviděl jednoho z nich, druhý přišel za chvíli. Kominíci ze Vnorov.

Osmáctyřicetiletý František Konečný a jeho pětadesátiletý strýc Antonín Konečný. Řekli byste – obyčejné setkání. Pro mě ale setkání, na které budu dlouho vzpomínat jako na setkání s velmi sympatickou dvojicí s nezaměnitelným jazykem a stále méně vídanou schopností vyprávět.

„Sme ze Vnorov, ale Blatnicu ovládáme jako Otčenáš. Každý rok sem jezdíme, dycky kolem Antonínka chodíme, to už všeci Blatničané vjedjá, že tady vymetáme,“ říkal mi Antonín Konečný, tedy ten starší a mnohem zkušenější, který se dívá do komínů už desítky let.

„Já nejsu vyučený kominík, ale rekvalifikovaný kominík. Dělal sem v kanceláři s tužkou, ale došel sem o práci. Člověk mosí brat to, co je,“ přidal se ten mladší,

Usměvaví kominíci, vlevo Antonín Konečný, vpravo jeho synovec František Konečný. „Každá dědina má svoju mentalitu,“ říkali mně a já věděl, jak moc mají pravdu. Kéž by se tuto mentalitu podařilo jednou někomu, dědinu po dědině, pravdivě popsat.

František, ale starší mu vpádl do řeči. „Já su kominíkem tělem i duší. A su rád, že můj synovec se na to dál také.“

Povídali jsme si delší dobu, třeba o tom, jak tomu staršímu jeden zubař udělal před mnoha lety dva chybějící zuby ze zlata, protože poznal, že mu setkání s kominíky přináší štěstí. „Já když potkám kominíka, tak mám šťastný deň. Mám dobrých zákazníků, aj mně dojde nějaký milostný pozdrav, já

su šťastný člověk, proto vám chcu udělat zuby, abyste měl na mňa památku,“ říkával zubař panu Antonínu Konečnému. A ten k tomu s radostí dodal. „Dovčílšku mně držá!“

Při těchto slovech se pan Konečný už poněkolkáté usmál a já jsem viděl, že má pravdu. A smál se i tehdy, když mi popisoval, že na rozdíl od Pražáků nosí stále velkou štetku, kterou poctivě všechny komíny vymeta-

jí. A Pražáci? „Pražáci chodjá enom v pěkném a čistém, oni spustjá kameru, protože tam je všeco plynofikované, prohlédajú komíny kamerkami, tož oni sú neco lepšího, my eště postaru,“ povídal František Konečný.

Při vykládání jsme nevynechali ani Blatnici, vždyť Antonín Konečný mi sám řekl své kominické poznání - že totiž „každá dědina má svoju mentalitu“. A jakou ji má podle něj Blatnice, jací lidé tady žijí? „Já si na Blatnicu nemožu stěžovat, tady sú opravdu otroci, tady sú dřiči. Blatnica je bohatá dědina, je tu dost peněz, ale já jim jich nezavidím, protože tady je tolik dřiny, tady sú ludé otroci, tady je furt práca. Zahončliví lidi, pracovití, pracovití!“

Řeknu vám, bylo to opravdu milé setkání, jako za starodávných časů, příjemnější o to víc, že ulice vesnic jsou dnes stále prázdnější a potkat živou a usměvavou duši je stále těžší. Loučil jsem se a přál svým kominíkům hodně štěstí.

Tito kominíci podle mě rozdávají štěstí, i když zrovna kominický mundúr na sobě nemají.

Text a foto: RB

Zastavení na Horňáckých

I když náš časopis věnuje Horňáckým slavnostem 2010 nejvíce místa ze všech médií, i tak bohužel nemáme dost prostoru pro všechno, co letošní Horňácké přinesly. Snad ale tyto pořady žijí dál ve vzpomínkách diváků a třeba i účinkujících - a to je přece nejdůležitější.

Už když jsem odjížděl z letošních slavností, vzpomínal jsem v dobrém na pořady a lidi, s kterými jsem se během slavností setkával. Teprve ale s odstupem více jak měsíce od jejich skončení, pocituji, jak velkou cenu tato přehlídka horňácké lidové kultury má. Díky za to!

Přesto mi dovolte napsat následující názor, za který mě nekamenujte: Podle mého názoru není nejdůležitější to, jaké byly letošní či předloňské nebo před předpředloňské slavnosti (kdo si to pamatuje?), jaké bylo počasí, kdo vystoupil, či komu se vystoupení nebo pořad podařil. Mnohem důležitější je přece něco úplně jiného - a to odpověď na otázku, jaké dnešní Horňácko vlastně je.

Jaký je „stav“ lidové kultury a vůbec pospolitosti na Horňácku mimo pódia? Jaké péči se tato kultura těší? V jaké síle je udržovaná a také zaznamenávána pro příští generace? Jaký zájem má o lidovou kulturu a tradice svých předků mladá generace? A jak je jí toto dědictví předáváno v rodinách a ve škole?

Toto je, prosím, podle mě zcela zásadní, zásadnější než celé slavnosti.

RB

Křest knihy o primáši Jaromírovi Miškeříkovi. Kniha vyšla v nakladatelství Albert manželů Šaléových, kteří si připsali na úspěch knihy s lidmi, kteří na knize také spolupracovali.

1. Vzpomínka na Jarka Miškeříka

Na Fňůkalovém se ve Velké říká historickému domku, který má ve dvoře útulnou zahradu. A v této zahradě se začíná rodit tradice nového místa, kde můžeme vidět zajímavé pořady Horňáckých slavností. Letos tady mohli diváci vidět pořad „Nebudem dobrý, nebude ...,“ který byl vzpomínkou i křtem knihy o Jaromíru Miškeříkovi, výborném primáši a také učiteli.

Při povídání či psaní o známých regionálních muzikantech nebo zpěvácích vždy hrozí, že povídání sklouzne ke slovu legenda, po kterém následuje jen poslušné pochlebování.

Bylo dobře, že pořad k tomuto neskouzl a moderátor Martin Prachař i jeho hosté vzpomínali na Miškeříka, v tom dobrém i v tom horším. Diváci se bavili, ale zároveň, odhaduji, cítili i velkou vzácnost tohoto muže, který předčasně zemřel.

Potěšující bylo, že Martin Prachař věnoval dostatek času pedagogické činnosti Jaromíra Miškeříka, mluvil o tom, kolik tento člověk přivedl k hudbě a lidové kultuře muzikantů. Když si k tomu přičtete pěkné písničky a muziku,

nemohli diváci odcházet nespokojeni - i přes stále silnější déšť.

Až se zpožděním jsem uviděl v knihkupectví Portál v Uherském Hradišti zmiňovanou knihu, která má stejný název jako pořad - „Nebudem dobrý, nebude ...,“

Zalistoval jsem se do ní a hned mi bylo jasné, že si ji musím koupit. Je to krásná kniha! A to zdaleka nejen proto, že vypadá pěkně graficky a je k ní přiloženo „cédečko“, ale také pro její zajímavý textový obsah. K primáši Jarku Miškeříkovi se určitě v časopisu brzy vrátíme.

2. Juro, vypal to

To dopadne, to dopadne, báli se v přicházející noci ze čtvrtka na pátek někteří účinkující na generálce pořadu „Juro, vypal to...“ Obava to bylo možná oprávněná, protože Horňáci, známi svou nedisciplinovaností (nebo nespoutaností), nemají nějaké zkoušky v oblíbě a neberou je nijak zvlášť vážně.

Ono to nějak dopadne, říkají nakonec, protože ono to opravdu vždycky nějak dopadne - a kupodivu, většinou dobře. Dobře, ba velmi dobře dopadl u diváků také zmíněný pořad.

Dopadl ale není správné slovo, on se naopak vznášel v pochvalných slovech diváků, kteří si o něm povídali v superlativech jako o jednom z nejzdařilejších pořadů posledních let.

Kdo za to mohl? Jedním z „viníků“ byl určitě scénář, vtipně postavený na tom, že vypálit či přepálit se dá prakticky všechno - třeba aj žaby nebo staré chlapy v mládě, aby mohli stačit mladým ženám. K tomu musíme přičíst vystoupení muzikantů, zpěváků a tanečníků, „namontované“ na pořad tak, aby každý donesl do pánice nějakou tu svou „specialitku“. Kvalitu přinesl každý, o něco víc bych ale

Pan Sečkář z Louky (vlevo) a pan Miškeřík z Malé Vrbky - moderátoři pořadu „Juro, vypal to,“ který přijali diváci s nadšením. Stejně jako moderátoři.

Paní Eva Minksová se svou vnučkou Aničkou, sympatickou dívkou, z níž vyrůstá možná další osobnost Horňácka.

vychválil Lipovjany. Lipovjané jsou skvělí, měl jsem pocit, že v pátek jejich vystoupení s každou minutou gradovalo, stáří (prosím, relativní, kde se na ně hrabu) je tady promícháno s mládím, když po starších tanečnicích a tanečnicích nastupují mladé páry, je radost je sledovat i poslouchat, do toho ohromná energie verbířů následovaná muzikou Petra Galečky a nakonec ještě Sborečkem žen z Lipova.

Zatím jsem se ještě nezmínil o dvou mužích, kteří si získali sympatie publika nejvíce. Moderátoři pan Miškeřík a pan Sečkář byli vynikající. Vtipní, pohotoví, přesní, nemluvili ani dlouho, ani krátce, měli cit pro celý pořad i jednotlivé scény. Na konci pořadu už celý stadion volal spo-

lečně s moderátory: „Juro, vypal to!!!“

3. Výšivky paní Minksově

Pro mě osobně jedno z nejmilejších setkání na Horňácku za poslední dobu, o kterém nelze napsat jen několik řádků. Proto se k setkání s paní Evou Minksovou vrátím v příštím čísle našeho časopisu.

Jak ji nyní představit stručně? Paní Minksově (společně s fotkami Tondy Vrby) patřila premiéra v nových výstavních prostorech zcela rekonstruované velické školy. Paní Minksová tady ukazovala řadu vlastních výšivek, ovšem nejen ty. Ukázala také svou velmi

cennou sbírku starých výšivek i části krojů, které sbírá už dlouhou dobu. „Jejího vyšivačského talentu si mimo jiné hluboce cenili i v Ústředí lidové umělecké výroby, pro které pracovala až téměř do svého odchodu na penzi,“ připomněla Olga Floriánová ze Slováckého muzea .

Zároveň upozornila, že paní Minksová za svou precizně odvedenou práci získala mnoho ocenění u nás i ve světě.

Sympatické bylo, že Olga Floriánová nemluvila jen o práci paní Minksově, ale také o jejím vystupování, kdy mimo jiné na vernisáži řekla, že paní Eva Minksová je lidsky velice vstřícným, společenským a přátelským člověkem – což je zcela jistě pravda.

Měl jsem možnost se o tom přesvědčit, když jsem poslouchal její povídání o lásce k rodnému Horňácku i tradicím, v nichž vyrůstala.

kultury a návštěvníci slavností ho znají velmi dobře. Většina jistě také ví, že pochází z Hrubé Vrbky, odkud odešel do Brna, kde působil mnoho let jako vysokoškolský profesor veterinární medicíny.

5. Svatební průvod

To byl tedy déšť v tu nejméně vhodnou chvíli! Po třech letech měl jít na Horňáckých slavnostech průvod a déšť každou minutou sílil. Velká škoda. Přesto díky ohromné obětavosti mnoha krojovaných průvod prošel a diváci, kterých se sešlo opravdu hodně, krojované odměňovali potleskem. Letošní průvod měl název Svadbové obrázky a připravila ho Magdalena Maňáková s Janou Švrčkovou.

„Z každé dědiny jsme si vytáhli to, co jsme potřebovali, aby nám všechny dědiny poskládaly jakoby jeden svatební průvod. Od zvaní

Oslavenec Luboš Holý na letošních slavnostech.

Magdalena Maňáková svolává účastníky krojovaného průvodu.

4. Zpěvák Luboš Holý

Druhým jubilantem po paní Minksově byl na letošních Horňáckých slavnostech známý zpěvák Luboš Holý. Bohužel, pořad, který mu byl věnován, přesunuli organizátoři kvůli počasí do velického kulturáku, kde jsem ale nebyl. Fotografie je proto z následujícího dne, z neděle, kdy tento oslavenec přijímal gratulace a také zpíval na kužellovském mlýně.

Luboše Holého asi není potřeba představovat, příznivci lidové

na svatbu, přes odprošování, zatahování, přes čepení nevěsty, duchnarky až po konec svatby,“ vysvětlovala Magdalena Maňáková, která všem krojovaných děkovala za účast a pochvalovala si výbornou náladu mezi „účinkujícími“ i diváky.

Jako přímý účastník můžu potvrdit – bez ohledu na déšť si lidé určitě odnesli z průvodu silný zážitek. A ještě jednou, díky všem krojovaným.

Pokračování na straně 12

Mužští zástupci Nové Lhoty právě přicházejí na pódium letošních Horňáckých slavností.

6. Suchov a Nová Lhota

Je velmi dobře, že programová rada má snahu ukazovat jednotlivé malé obce Horňácka. Považuji to za nesmírně důležité, protože tak mimo jiné vzniká šance na oživení lidové kultury v těchto menších místech Horňácka. Tentokrát přišel na řadu Suchov s Novou Lhotu.

Autorka pořadu Jana Halamičková chtěla ukázat několik velikonočních zvyků, Smrtnou neděli, vynášení Moreny z dědiny, Květnou neděli, Zelený čtvrtek, Velký pátek, Bílou sobotou, Velikonoční neděli i Velikonoční pondělí, ale jak přiznala – nepodařilo se jí to. Proč, nevím, ale odhaduji, že to souvisí se situací na Suchově a Nové Lhotě, kde se lidové kul-

tuře věnuje už jen několik (posledních?) nadšenců.

O to zajímavější je ale je sledovat a také si s nimi povídat. Vztah těchto jednotlivců k Horňácku

Martina Venclová z mladého horňáckého občanského sdružení Futra zahajuje výstavu výtvarníků na mlýně.

a vystupování je velmi silný, ale moc by to chtělo, abych jich bylo více. Aby se nestalo, že jednou budou muset pořadatelé Horňáckých oznámit: „Vážení diváci, teď jste měli vidět ty a ty, ale protože ve vesnici se už nikdo lidovému zpěvu a tanci nevěnuje, zajděte si třeba na párky. Poté budou slavnosti pokračovat.“

Zatím naštěstí nemuseli pořadatelé nic takového hlásit, lidé ze Suchova a Nové Lhoty byli výborní a divákům připravili jistě příjemný zážitek.

7. Výstava sdružení Futra

Neměl bych zapomenout ani na mladé občanské sdružení FUTRA, které připravilo výstavu výtvarníků na Válcovém mlýně.

Šlo už o třetí ročník, na prvním byli rovněž výtvarníci, na druhém mohli návštěvníci vidět staré fotografie Horňácka.

„Letos jsme se vrátili k výtvarnému umění, protože za první republiky bylo Horňácko útočištěm i inspirací umělců z celé země,“ vysvětlovali organizátoři.

Určitě je dobře, tyto výstavy jsou součástí Horňáckých, kromě toho, že skutečně dají slavnosti obohacují, tak také lákají ty diváky, kterým se líbí velmi příjemné prostředí mlýna.

Těšme se na to, jak dále obohatí Horňácko mladé sdružení Futra.

8. Deštivý Kuželov

Ach ten déšť. Pořádně potrápil také všechny, kteří přišli na tradiční zakončení Horňáckých - na větrák v Kuželově. I když ke konci pořadu déšť všechny vyhnal z pódií, muzika ještě pokračovala pěkně pod střešou - a kdo neutekl k autu a domů, mohl vidět, jaká výborná atmosféra i za nevlídného počasí panovala.

Díky patří všem účinkujícím, kteří se statečně drželi na pódiu, i když šlo už pomalu o zdraví - obdiv zaslouží například František Okénka, který dokonce přišel vystupovat dřív než muzika, která už byla před deštěm schovaná.

Text a foto: Radek Bartoníček

I tato událost patřila k Horňáckým slavnostem. Starosta Velké nad Veličkou Jiří Pšurný stříhá na úvod slavností pásku u zrekonstruované budovy staré školy - nově tady mají lidé z Velké a okolí svou moderní radnici. Na rozdíl od mnoha podobných akcí jinde byl u stříhání pásky překvapivě starosta sám.

A nemůžeme zapomenout ani na akci, která následuje po Horňáckých. Na Ozvěny Horňácka, které už rovněž patří do kulturního kalendáře tohoto regionu a jejichž pořadatelem je po souboru Velička obec. Na snímku děti z Blatnice.

FOTO: Filip Fojtík

Ta nešťastná jezera

Novoveská radnice se pokusila o řešení, ale neuspěla

Situace kolem novoveských jezer se zdá být už léta neměnná. Zatímco nedaleké lázně nebo golfové hřiště vypadají stále lépe a logicky lákají nové zákazníky, bezprostřední okolí jezer spíše odpuzuje. A to navzdory tomu, že právě okolí jezer by se mohlo stát novoveským turistickým magnetem pro místní i přespolní. Zatím tomu tak ale není, v okolí jsou jen rybářské chaty, a těm, jak známo, už dlouho hrozí zbourání.

Zdánlivě patovou a evidentně nevyhovující situaci se pokusila nyní řešit novoveská radnice. Jak?

„Navrhli jsme změnu územního plánu tak, že nový plán by v první fázi počítal v okolí jezer s dvěma chatovými oblastmi, a to v místech, kde jsou už dlouho chaty rybářů,“ říká starosta Ostrožské Nové Vsi Stanislav Tureček.

Konkrétně šlo o povolení individuální rekreace vlastníků pozemků v trati „Panské“, což je nejbližší k Chylicím, pak na Rybářském poloostrově a na „Kališti“ vedle přírodního koupaliště.

Jenže. Nakonec z toho nic nebude. Obec potřebuje jakákoli řešení „klíčového hráče“, kterým je firma Dobet. Ta má jezera, ze kterých těží písek, ve správě (od státu) a zároveň vlastní většinu pozemků v okolí. A firma Dobet se změnou územního plánu nesouhlasila.

„Velmi mě to překvapilo,“ přiznává starosta. Jeho překvapení pramenilo především z toho, že firma Dobet sama oslovila majitele chat v okolí jezer a nabídla jim, že si mohou pozemky pod chatkami od ní odkoupit. Navíc původně firma Dobet oslovila novoveskou radnici s úmyslem, že

by chtěla postavit rekreační středisko v místech u Uherského Ostrohu – a k tomu potřebovala právě změnu územního plánu!

„Jestliže firma toto udělala, myslím jsem si, že uvítá i změnu územního plánu. Tato změna by totiž umožnila právě prodej pozemků a tím i posunula kupředu snahu o právoplatnost existence chat, kterým dosud hrozí zbourání, protože podle úřadů tam nemají co dělat,“ vysvětluje starosta. **„Postup Dobetu nechápu,“** dodává.

Kolem šterkopísků tak zůstává prozatím vše při starém. Jestli se prostředí kolem jezer promění v atraktivní místa, jaká už dnes můžeme vidět na řadě jiných míst v zemi, je ve hvězdách. **„My rozhodně svou snahu dělat něco s těmito místy nevzdáváme a v budoucnosti se k ní vrátíme,“** uvedl starosta.

Mimochodem, novoveské šterkopísko se skládají ze čtyř jezer. Největší jezero je těžební, pak vodárenské, následuje Kunovská tabule, tzv. čtverec, a nakonec přírodní koupaliště.

Těžební jezero je zcela v moci Dobetu. Vodárenské jezero musí zůstat nedotčeno, protože je zásobárnou pitné vody a je v prvním pásmu hygienické ochrany vodního zdroje. Co se týká čtverce, největším majitelem pozemků je tam stát a výhledově by tady chtěla novoveská radnice vybudovat pláž a sociální zázemí pro veřejnost.

ROZBITÁ SILNICE. Silnice od novoveského nádraží směrem k jezerům potřebuje opravu, vypadá hrozně, některé díry jsou strašlivé. Bohužel, cestu ničí především těžké nákladáky, které po ní jezdí.

„V novém územním plánu, který se začíná připravovat, chceme nějak řešit i novoveská jezera. Budeme usilovat o to, aby se hranice vymezeného dobývacího prostoru změnila tak, že půjde pouze po hranici současného dobývacího jezera,“ naznačuje budoucnost místostarosta Ostrožské Nové Vsi Pavel Botek a několikrát opakuje: **„Ano, chceme tam přilákat turisty, chceme tam zlepšit infrastrukturu, chceme, aby tato místa byla mnohem lepší a modernější. K tomu je ale potřeba nový územní plán, na kterém se už začíná pracovat.“**

Požádali jsme o vyjádření také firmu Dobet, ale na naši prosbu nereagovala.

KRÁSNÝ AREÁL. Kéž by se okolí jezer rozvíjelo podobně jako místní golfový areál. To by byla Ostrožská Nová Ves skutečnou turistickou „lahůdkou“.

Text a foto: RB

Radost? Když je o naše pečivo a cukroví zájem

Portrét Evžena Hrachovského, kuchaře a cukráře z Ostrožské Nové Vsi

Když jsem připravoval nedávno profily různých řemesel a řemesníků pro Mikroregion Ostrožsko, měl největší problém s časem jediný z nich – Evžen Hrachovský z Ostrožské Nové Vsi. Už to vypadalo, že jeho portrét do připravovaného katalogu nestihnu, ale nakonec se přece jen podařilo. A přestože jsme se nakonec potkali, na pana Hrachovském bylo neustále cítit, jak málo času má.

Po našem rozhovoru jsem nakonec docela dobře rozuměl jeho neklidu a spěchu. Společně se svou rodinou vzal na sebe pořádný „balvan“, když po roce 1990 otevřel pekárnu, ve které dnes dává práci 21 lidem.

Jak bych jen tohoto muže přiblížil? Tichý, plachý až bojácný člověk, který mluví tak tiše, že musíte napínat uši. Přitom všude kolem něj je frmol, práce, práce a práce. „**Kdyby mě to nebavilo, už bych dávno skončil,**“ povídá ve své pekárně, která je nedaleko novoveského kostela.

PRÁCE V OSTROHU A VE LHOTĚ

Třiapadesátiletý Evžen Hrachovský se přitom může pochlubit něčím, co byste skoro u žádného jiného chlapa nenašli - vyučil se totiž cukrářem a později také kuchařem.

„**Už je to dlouho, jako patnáctiletý jsem odešel po základní škole z Ostrožské Nové Vsi do Brna, kde jsem se vyučil na cukráře,**“ říká, protože ho právě taková profese bavila. Po vyučení se vrátil a do vojny pracoval ve výrobě cukroví v Uherském Ostrohu.

Po vojně ho lákalo stát se také vyučeným kuchařem, a tak opět v Brně získal výuční list i pro tuto profesi. Jenže jako cukrář nebo kuchař by se moc neuživil, zvlášť když se oženil a začal stavět dům.

Devět let tak pracoval ve výrobě pražců ve známém uherskoostrožském podniku ŽPSV. Potom ještě pomáhal svému bratrově ve výrobě rovněž v Ostrožské Lhotě, ale skutečný zlom přišel po roce 1989, kdy za ním přišel tehdejší novoveský starosta Pavlačka.

„**Byla to doba nástupu malých pekáren a on mi nabídl, jestli bych nechtěl obecní**

Evžen Hrachovský s jednou ze svých tří sympatických dcer - tato se jmenuje Olga.

budovu, ve které bych udělal právě pekárnu. Nakonec jsem souhlasil,“ tvrdí.

Až později během našeho povídání k tomuto životnímu rozhodnutí podotkne: „**Manželka mi občas říká, že mě v té chvíli měla uškrtnit.**“

NEUSTÁLE V PEKÁRNĚ

Koncem listopadu roku 1991 začal otevřením pekárny panu Hrachovskému a jeho paní maraton, který do dnešního dne neskočil. Ve své pekárně mimo jiné peče chleba, rohlíky i sladké pečivo, připravuje tady zákusky a také dělá knedlíky. „**Dopoledne jsem s cukrář, odpoledne vařím knedle, jen v noci už nedělám,**“ podotýká.

K tomu ještě připočtete pět prodejen, starosti s výrobou, sháněním surovin, dopravou a desítkami a desítkami dalších věcí. Když uslyším, že je v pekárně čtrnáct až patnáct hodin, nemám důvod mu nevěřit.

Velkými pomocnicemi mu jsou ženy, které kolem sebe má. Manželka a tři dcery, 27letá Jitka, 26letá Eva a 21letá Olga. Jedna se věnuje účetnictví, další je vyučená cukrářka a třetí prodavačka.

Evžen Hrachovský chválí ale i další zaměstnance, ze všeho nejvíce paní Šálkovou. „**Prá-**

cuje u mě od samého začátku, je obrovsky obětavá.“

RADOST? KDYŽ LIDÉ NAKUPUJÍ

Právě práce s lidmi je podle něj ze všeho nejtěžší. Proto si pochvaluje i zvyšující se nezaměstnanost, která – jak říká – naučila v poslední době lidi vážit si práce. „**Kvalita našeho pečiva a zákusků je přitom nesmírně důležitá a zásadní. Se supermarkety se konkurence obrovsky zvýšila a my jim nemůžeme cenami konkurovat. Naší jedinou nadějí je proto právě kvalita.**“

Když na vlastní oči vidím, kolik má práce a kolik telefonů zazvonilo například jen během našeho povídání, zajímá mě, jestli mu vůbec život a práce přináší nějakou radost.

„**Získ je takový, že přežíváme a snažíme se udržovat chod. Kdyby nás to ale nebavilo a neměli jsme k tomu vztah, tak to neděláme, mě to prostě baví,**“ odpovídá. A radost z práce?

„**Člověka baví práce v těch chvílích, když se něco podaří, o naše výrobky je zájem a lidé chodí nakupovat. Tím nám pomáhají přežít tuto kritickou dobu. To mně přináší radost.**“

Text a foto: RB

Blatničan v čele velické školy

Mgr. František Frýdecký je novým ředitelem školy ve Velké nad Veličkou

První dojem? Tak mladý – a ředitel! To bylo skutečně to první, co mi blesklo hlavou, když jsem uviděl nového ředitele Masarykovy základní školy ve Velké nad Veličkou Mgr. Františka Frýdeckého. Ve svém rodném listě má sice jako datum narození napsaný březen 1983, ale ve skutečnosti na svých dvacet sedm let nevypadá.

V jeho případě si ovšem tipuji, že jeho mládí znamená pro téměř 300 žáků školy výhru. Po dvouhodinovém naslouchání jsem měl pocit, že mám před sebou velmi komunikativního, vnímavého a vzdělaného člověka, který má do šéfování školy chuť, energii i dobré nápady.

Z fotbalové branky na univerzitu a do USA

Povídání o něm ale začnu z jiného místa než z ředitelské pracovny. Začnu fotbalovou brankou. Ano, přesně tak. Právě v ní trávil František Frýdecký mnoho svého času a nebyť zranění, dostal by se v tomto „oboru“ možná hodně vysoko. I to svědčí o jeho pracovitosti a ctízádnosti.

„Začínal jsem na hřišti v rodné Blatnici, u mých prvních fotbalových krůčků byl pan starosta a tatínek. Ve 13 letech jsem odešel hrát fotbal do Strážnice, odkud jsem přešel na tři roky do Ratiškovice a poté na rok do Veselí nad Moravou,“ říká nový ředitel. Znalci fotbalu by dodali, že jako žák a dorostenec se pohyboval mezi nejlepšími fotbalisty této věkové kategorie, v žácích hrál 1. ligu a v dorostu 2. ligu. **„Měl jsem ale několik zranění a operací, což rozhodlo o tom, že místo fotbalové kariéry jsem se začal věnovat pedagogické činnosti,“** podotýká.

Z fotbalové branky bychom tedy měli naše vyprávění přesměřovat na půdu Univerzity Palackého v Olomouci. I tady se sice ještě věnoval fotbalu, hrál v univerzitní fotbalové lize a věnoval se trénování desetiletých talentů v prvotní Sigmě Olomouc, jeho pozornost se ale stále více týkala školy.

Na univerzitě vystudoval obor učitelství – tělesná výchova a biologie, a po magisterském studiu si začal dělat doktorát. Zároveň na škole dál působil jako lektor a také odjel na čtyři měsíce na stáž do USA, kde na jedné z univerzit působil jako trenér fyziofitness. Kromě toho získal na léta 2008 až 2011 také prestižní místo v Akademickém senátu univerzity, kde zastupuje studenty. Stručně shrnuto, vše směřovalo k tomu, aby František Frýdecký spojil své mladé roky s Univerzitou Palackého, Olomoucí a trénováním fotbalu.

Životní obrat: Velká nad Veličkou

To vše se ale obratem změnilo, když v centru Hornáčka začali hledat nového ředitele tamní základní školy. **„Že se najednou objevila Velká nad Veličkou, je možná náhoda, štěstí, osud,“** komentuje obrat ve svém životě blatnický rodák. O Velké se dozvěděl náhodou, klikl na internet, přečetl si podrobnosti konkurzu, poradil se s rodinou a rozhodl se přihlásit do konkurzu na ředitele. A uspěl. Od 1. srpna 2010 nastoupil oficiálně jako nový ředitel.

Při povídání o svém novém působišti se František Frýdecký vyjadřo-

val diplomaticky opatrně, pochvaloval si vstřícnost bývalého ředitele, mluvil o některých svých plánech a nejčastěji opakoval větu o tom, že vše ukáže až samotný provoz školy v novém školním roce.

Nicméně z jeho slov vyplynuly některé představy, které považuje za zásadní. **„Co největší využití moderních IT technologií, jazyková vybavenost žáků, výchova k etice a hrdost na místo, kde jsem se narodil,“** vyjmenovává ředitel. K těmto čtyřem „bodům“ bych přidal ještě pátý, o kterém hodně při setkání mluvil. Tímto bodem byl sport, nový ředitel evidentně považuje pohyb a sportování za velmi důležité, a tak není divu, že má i sympatickou snahu vrátit život na atletickou dráhu, kde kdysi žáci velické školy excelovali.

Rizika? Autorita a Olomouc

Když jsem nového ředitele poslouchal, viděl jsem možné riziko v jeho mladém věku a nezkušenosti s řízením kolektivu lidí. On sám ale namítá.

„S řízením lidí, či kolektivu mám zkušenosti s univerzitou a s projektem Evropské unie jako tutor. Měl jsem možnost setkat se v průběhu studia i kurzů s lidmi, kteří byli i o mnoho let starší než já. A neměl jsem pocit, že by mi někdo nějakým způsobem dával najevo, že rozhoduje věkový rozdíl,“ říká k tomuto „riziku“. **„Pokud jsem s takovými lidmi pracoval, vždy rozhodoval charakter a kvalita, se kterou jsem přicházel já, nebo ten člověk. Důležité je to, co já, nebo konkrétní kantor, můžou dát škole, věk není důležitý.“**

A ještě jedno riziko vidím: Nemůže se stát, že František Frýdecký bude mít tendenci vrátit se na univerzitu, jestliže je evidentně univerzitním typem člověka a k univerzitě má stále silné vazby?

„Ať to řeknu úplně jasně. Pokud jsem dostal příležitost dělat ředitele základní školy, tak je pro mě prioritou Masarykova základní škola ve Velké nad Veličkou,“ odpovídá. **„Pokud se mi bude v této práci dařit, to znamená, bude spokojenost, škola bude fungovat, obec, žáci, rodiče i další budou spokojeni, tak nevidím žádný důvod, abych nějakým způsobem měl myšlenky vzít do zaječích.“**

Text a foto: RB

Ještě letos v lednu jsem procházel dva staré domky v Hluku v ulici Na Rajčovně a moc si nedovedl představit, co zajímavého by z nich mohlo vzniknout. Domky byly vybydlené, stěny vlhké, střecha rozpadlá, stěny pomalované. Tady že by měly vzniknout plánované dva památkové domky? Tedy nové muzeum tradic a folkloru?

Jenže je srpen 2010, domky jsou opravené k nerozeznání, v místnostech jsou už například historické fotky Hlučanů, první kroje i první ukázky lidových ornamentů, před domky hraje muzika, mnoho Hlučanů se tísni při první prohlídce. Jak málo stačí zdánlivě k tomu, aby mrtvý prostor ožil a dostal zcela nový smysl.

Hlucká ulička do historie

Hluku se podařilo ke dvěma památkovým domkům přidat další

Pochopitelně, nalevo slavnostní otevření domků, které snad najdou co největší a nejlepší využití. Vpravo se můžete podívat, jak to vypadalo za vraty ještě několik dnů před otevřením.

Příležitost se naskytla Hluku v roce 2007, kdy bylo možné požádat o finanční prostředky na obnovu památek v rámci příhraničního projektu Po stopách historie a tradic. Podmínkou bylo podat žádost společně s nějakým slovenským městem či obcí – a pochopitelně, předložit zajímavý projekt. Hluk se spojil s Nemšovou, která toužila po stavbě městského muzea. Podobných zájemců z celé republiky bylo hodně, šance byla, ale... Nakonec měli Hlučané štěstí, ve dvojici s Nemšovou se objevili mezi těmi šťastnými a vybranými.

„Náš projekt měl hodnotu 224.000 euro, což je v přepočtu částka kolem 5,2 milionu korun. Z této částky platila 85 procent Evropská unie,“ sdělil místostarosta Hluku Antonín Kočí. Kromě zástupců tohoto města měla velkou zásluhu na přípravě projektu manažerka Mikroregionu Ostrožsko Jana Bujáková, která s Hlukem na celé věci hodně spolupracovala.

Úklid už před hotovými domky.

Pokud jde o využití domků, byl jsem přítomen schůzky, které se zúčastnili kromě zástupců Hluku, mikroregionu a projektantů také dva muži, kteří pečují o dva dosavadní památkové domky – pan Jelének, který pečuje o domky se svou paní, a Vladimír Šácha, který také pomáhá s údržbou domků a věnuje se lidovým ornamentům.

Právě na této schůzce se mluvilo o využití domků, které jsem nakonec viděl i při samotném otevření – ve dvou nových domcích jsou místnosti s dokumenty o historii Hluku, místnost s kroji, místnost věnovaná lidovým ornamentům a také světnice pro vaření trnek. Dva nové domky ale mají i slušné zázemí, kuchyň, toalety a poměrně prostorné návratí, které jistě najde rozličné využití.

Osobně si myslím, že každé postavení nového domku, nebo velká rekonstrukce toho starého, je malým zázrakem. Za takový zázrak považuji i vznik dalších dvou památkových domků v Hluku, byť „památkové“ jsou jen svým označením.

Společně s původními, skutečně památkovými domky, tak vznikla v Hluku malá ulička, která bude jakousi „pamětí“ tohoto slováckého městečka. Právě tady mohou Hlučané (třeba ti mladí) pocítit, že před nimi žili na stejném území jejich předci, prarodiče i rodiče těchto prarodičů, stejně jako tam vyrůstá dnešní mládež. Vznikne tak šance, aby si tato mládež mimo jiné nemyslela, že život začal jejím narozením, ale naopak pochopila, že před ní tady byly dlouhé generace lidí, kteří žili své těžké životy, během kterých vytvořili velmi cenné bohatství.

Text a foto: RB

(Na www.mestohluk.cz najdete video z otevření památkových domků a také mnoho fotografií.)

ŽIJÍ SPOLEČNĚ UŽ 64 LET

Když si slíbili společný život, jemu bylo 23 let a jí 19 let. Dnes je jí 83 let a jemu 87 let. Životem jdou tedy společně už 64 let! Rozálie Štipčáková a Josef Štipčák. Manželé z Nové Lhoty.

Seznámili se za války, protože veřejné zábavy byly zakázané, mládež se scházela, bavila a zpívala tajně. A při takové jedné zábavě si padli do oka. „Nekdy bylo aj nedorozumění, ale zasěj z toho bylo dobre,“ říká pan Štipčák. Že se dožije takového věku, to vůbec nečekal. „Bůh chraň. Já sem si na toto nemyslel, já sem si dycky za dětství myslel, že sa dožiju tak padesáti let.“

Jejich život byl stejný jako mnoha jejich vrstevníků. Práce, práce, práce. Práce v zaměstnání, práce doma. Po druhé světové válce jeli osidlovat pohraničí, ale vrátili se. Manželka dělala dlouho v Kordárni, on na stavbách, v cihelně a na statku. A když přišel důchod, opět pracovali. Řadu let chodili dělat do lesa. „Ale přežili sme to pomalu,“ ohlíží se zpět.

Nějakou radost ale přece jen měli – jezdili jednou za čas na zájezdy. Nebo na Antonínku – tam chodili pěšky s procesím, které kráčelo z Nové Lhoty. Kdo by dnes šel pěšky? „Tri roky sem byl v Rakúsoch na prácách. Išli sme v dubnu a vrátili sa v listopadu. Osumnást let sem měl, a už sem byl v Rakúsoch.“

Když se ptám jejich synů, co otce nejvíce bavilo, odpovídají: „Dělat hrábě, vidle, kosiska.“ A ještě mluví o tom, jak jejich otec jezdil od čtrnácti let s koňmi. „Mňa to bavilo. Od dětství. Nadělat sem sa pritom nadělal,“ dodává sedmaosmdesátiletý Josef Štipčák. Dnes oba manželé trápí zdravotní problémy a většinou jsou doma. Paní Štipčáková po mozkové příhodě nemůže mluvit, ale když se podíváte do jejích pěkných modrých očí, uvidíte, jak moc se o naše povídání i život kolem sebe zajímá.

Byl to život sice těžký, ale jistě smysluplný. Myslím, že by s tím souhlasili jejich tři synové, dvě dcery, třináct vnuků i čtrnáct pravnuků.

Text a foto: RB

ODEŠEL VZÁCNÝ KNĚZ

Když jsem v tom sobotním srpnovém ránu uháněla autem do Nové Lhoty, kde byla zádušní mše za zemřelého P. Josefa Malára, válela se nad Horňáckem mlha a já vzpomínala na setkání s tímto vzácným člověkem.

Vzpomínala jsem, jak jsme se s otcem Malárem před deseti lety seznámili. Chtěla jsem tehdy napsat o jeho synovci Františkovi, který chová v Nové Lhotě ovce. Odbyl mne slovy: „O mně nepište! Napište raději o mém strýčkovi. Je knězem. Velkou část života prožil v Německu a tady na Lhotkách opravil kostel a nechal udělat také nové zvony!“ A tak jsme se seznámili díky zvonům. Velký článek později vyšel nejen o zvonech, ale i o jeho nelehké životní cestě.

Po komunistickém převratu v roce 1948 odmítl studovat vysněnou teologii v Litoměřicích pod státním dozorem. Ocitl se tak na tři roky v neblaze proslulých PTP. Po návratu do civilu pracoval až do roku 1965 v Praze jako dělník na stavbách. V roce 1966 za dramatických okolností emigroval přes tehdejší Jugoslávii do Rakouska. Bohoslovecká studia dokončil v Dillingenu v Německu. Na kněze byl vysvěcený 25. června 1967 v Augsburgu. V letech 1967 až 1972 působil coby kaplan v Reicherstshofenu u Ingolstadtu. V roce 1972 se stal farářem v Bachhagelu, odkud v roce 2000 odešel do penze, ale dál vypomáhal ve farnosti. Od ledna 2006 žil v Domě s pečovatelskou službou v Dolním Němčí.

Otec Malár uměl úžasně vyprávět. Vzpomínky na jeho dětství, mladá léta i pobyt v Německu jsem přímo hltala. Ale až na pohřbu jsem se dozvěděla, kolik práce udělal také v Německu. A nemám teď na mysli duchovní službu, se kterou se u kněze jaksi automaticky počítá.

Na Lhotky se se svým panem farářem přijely rozloučit téměř tři desítky farníků z Německa. Právě ti mu na závěr nad rakví děkovali. Připomněli, že neopravil kostel jen ve své rodné obci, ale také další dva v Německu. Dále se tam díky jeho iniciativě opravila také kaple. V Bachhagelu, kde působil, se postavilo farní středisko, opravila fara i její dvůr.

Opravy přitom prý řídil s úžasnou rozvahou, taktem a citem pro umělecké hodnoty. Všichni také pěkně vzpomínali na jeho přátelskou, společenskou a pohostinnou povahu. Možná se i proto stal před pěti lety čestným občanem města.

Nikdy se nechválil, komu pomohl, co kde udělal, vykonal a jaký metál za to dostal. Na pohřeb se s ním přišlo rozloučit okolo tří stovek lidí. U oltáře pak bylo čtrnáct kněží. Jednalo se vesměs o přátele a duchovní z blízkého okolí. Z biskupů na Lhotky nepřišel nikdo. Jeden měl biřmování a druhý byl právě v zahraničí. Asi to tak mělo všechno být. Jak otec Josef skromně žil, tak i odešel

Text a foto: Lenka Fojtíková

Návrat slavné Súchovské republiky

Olga Floriánová před pamětní deskou a celá skupinka Suchovců, kteří si našli čas na slavnou tradici.

FOTO: RB

Před Základní školou v Suchově se sešli na konci srpna pod zataženou oblohou lidé, kteří si připomněli jedno z nejdůležitějších výročí v historii Horňácka.

Existenci Súchovské republiky, kterou vyhlásila v roce 1882 skupinka mladých obdivovatelů Horňácka, kteří se mimo jiné snažili pomoci lidem z tehdejší zaostalosti a izolovanosti a zároveň chtěli využít jeho nesmírné lidového bohatství pro jeho povznesení - jak řekl při odhalení desky republikánům ředitel školy v Louce Antonín Mička.

Na místě mu naslouchala skupinka lidí, mezi nimiž bylo bohužel

minimum Suchovců. Mezi ně patřila například hlavní organizátorka celého setkání Olga Floriánová, která měla radost z vydařeného průběhu celé akce.

„Chceme tuto republiku připomenout a navázat na její slávu,“ nastínila další budoucnost.

Společně s pamětní deskou republikánům byla odhalena také deska JUDr. Jaroslavu Kremplovi z Věrovan na Olomoucku, který patřil k obdivovatelům jednoho z republikánů - a to významného spisovatele Otakara Bystřiny, který rovněž napsal známou knihu Súchovská republika. Pan Krempel shromáždil také mnoho

informací o samotné republice, ale bohužel se nedožil vytoužené vzpomínky na slavnou republiku.

„Jsme vám velmi vděční a moc vám děkujeme, celá naše rodiny si toho opravdu velmi váží,“

děkovala Suchovcům dojatá dcera pana Krempla Hana.

Po slavnostním odhalení se větší účastníků vydala za hraní muziky Miroslava Minkse a bratrů Hudečkových vstříc pětakilometrové trati „pres Háj“, stezkami a cestami, kudy chodívali jejich předchůdci, do Velké nad Veličkou. S malými zastávkami zpěvu, tance, občerstvení se v nádherném přírodním prostředí mohli

potěšit pohledy do okolí kopců a dolin v podhůří Bílých Karpat.

V centru regionu Horňácka Velké se krátce zastavili před domem velické legendy, sběratele lidových písní Martina Zemana.

Také konec putování byl na tradičním místě republikánů - ve velické hospodě na Staré poště, kde k velkému překvapení všech nebyli zastoupeni veličtí zpěváci. Už nyní se můžete těšit na podobné setkání v příštím roce, a to zřejmě dopoledne, v den Ozvěň Horňácka.

Antonín Vrba

Radek Bartoníček

Po odhalení pamětní desky na Suchově šli účastníci, stejně jako dřívější republikáni, přírodou do Velké nad Veličkou. FOTO: AV

Krojovaná přehlídka krojovaných dílen

Možná by stačil jen následující výčet:

Divčí taneční kroje pro Základní školu T. G. Masaryka Uherské Hradiště, košile sámkovice a mužské nohavice pro ZUŠ Uherský Ostroh, mužské krojové kabáty pro mužský pěvecký sbor v Ostrožské Lhotě, chlapecké kroje, dívčí kroje, krojové klobouky a chlapecké zástěry pro ZUŠ Rudolfa Firkušného Napajedla, mužské lajblly, nohavice, dámské rukávce, dámské sukně, spodničky, dámské korduly a úvodnice pro FS Javorina ve Strání, chlapecké nohavice a chlapecké korduly pro soubor Hradišťánek z Uherského Hradiště, dívčí spodničky, dívčí fěrtůšky a dámské kroje pro FS Štěpnička z Veselí nad Moravou, dívčí souborové kroje, chlapecké nohavice, chlapecké košile, vyšívané modré zástěry a krojové klobouky pro Dyjavánek Znojmo...

Tak, to je slušný výčet za nedlouhou existenci krojovaných dílen, co říkáte? Nebo mám ještě pokračovat?

Mužské nohavice a mužské korduly pro FS Buchlovice, dámský a pánský kroj pro obec Sušice, dívčí a chlapecký souborový kroj pro Velehrad, dámský a mužský kroj pro obec Jankovice, dámské a mužské kroje pro Fryšták, dámské a mužské kroje pro Hlubočok Hluk, dívčí souborový kroj a chlapecké korduly a krojové klobouky pro Blatnici pod Sv. Antonínkem, dámské kroje pro FS Ekonóm z Bratislavy, mužské kabátce, kordule a nohavice pro Světlovan Bojovice...

Neví, kam dřív skočit

To všechno (a ještě podstatně více) byli zákazníci a zakázky obecně prospěšné společností Lidové tradice a řemesla z Uherského Ostrohu. A zástupci některých těchto „zákazníků“ se v polovině srpna ukázali na nádvoří krásného ostrožského zámku na krojované přehlídce, která byla především přehlídkou práce místní krojové dílny.

„Když jsem nastoupila před třemi lety na místní odbor kultury, hrozně mě mrzelo, že o této šici dílně ví tak málo lidí,“ vysvětlovala Ivana Ilíková, proč se rozhodla ve spolupráci s městem a občanským sdružením Galuško Slovácko takovou přehlídku uspořádat.

Za poslední tři roky se ale stalo mnoho věcí, ostrožské dílny jsou dnes jistě mnohem známější a mají také podstatně více zákazníků než na začátku. Však také Ivana Ilíková na přehlídce prohlásila: „Pracovnice Lidových tradic a řemesel dnes neví, kam dřív skočit.“

O smyslu jejich práce se mohli diváci přesvědčit třeba ve chvíli, kdy vystoupily děti z ostrožské mateřské školy ze Sídliště (na snímku), které měly na sobě kompletní kroje právě z ostrožských dílen. A možná i díky těmto krojům mohla školka o sobě na přehlídce prozradit: „Za Sídlištěm, uprostřed zahrad a polí, leží Mateřská školka Sídliště. V mateřské škole děti vždycky rády zpívaly lidové písničky a tancovaly lidové tance, protože pěkné přírodní okolí vždy nabádalo paní učitelky a děti opěvovat přírodu, lidskou práci, tradiční slavnosti a události.“

Naštěstí jsme našli Ostroh

Uspořádat takovou přehlídku o prázdninách nebylo jednoduché, však také některé soubory vůbec nepřijely. O to větší poděkování patří všem, kteří vystoupili. Tedy kromě ostrožských dětí také zástupcům z Hluku, Kunovic, Buchlovic i zástupcům FS Javorina, kteří přijeli až z Rožnova pod Radhoštěm. „Potřebovali jsme nutně ušít některé součásti krojů a měli jsme štěstí, že jsme na internetu našli Ostroh. S prací krojových dílen jsme byli spokojeni a chceme si nechat ušít ještě další věci,“ řekla mi vedoucí rožnovského souboru Helena Vašutová (na dolním snímku vlevo).

Nesmím zapomenout ani na vystupující. Tedy na CM Radošov, ostrožské Tetky a Oskoruše i sourozeneckou dvojici z Ostrohu Michala Břínka a Majku Paluříkovou (na horním snímku)..

Zdá se tedy, že ostrožským dílnám se po těžkých začátcích, kdy potřebovaly peníze z městské pokladny, daří. Co bude dál, uvidíme, výroba krojů je velmi náročná a ne levná, zákazníci takových dílen přitom mnohdy spoléhají na různé dotace a sponzorské dary. Snad se najde cesta, jak udržovat ty dosavadní kroje a zároveň jejich množství rozšiřovat o řadu nových kvalitních krojů.

Text a foto: RB

PO MNOHA LETECH

Desítky let nezažily Boršice u Blatnice krojovanou svatbu. Stalo se tak až letos v srpnu, kdy krojovaný průvod šel Boršičemi od nevěsty k ženichovi. Nebyla to sice pravá krojovaná svatba i tak to ale byla svatba velkolepá a výjimečná. A byl o ni obrovský zájem.

Vše začalo před 50 lety

Jeden z nejojemnějších okamžiků boršické svatby. Paní Olga Hrabalová z Brna prochází na této fotce špalírem Boršičanů, kteří jí děkují za to, co pro jejich obec udělala.

Paní Hrabalová totiž ještě jako mladá studentka se svým dívčím příjmením Kadlčíková, přijela v roce 1952 do Boršic u Blatnice psát svou vysokoškolskou dizertační práci. Během dvou let nasbírala unikátní materiál, který tvořil v naprosté většině podklad pro nynější boršickou krojovanou svatbu roku 2010. V její práci si můžete přečíst obrovské množství informací o Boršicích, včetně toho, co si v minulosti Boršičané například zpívali, tančili nebo třeba jedli či pili.

Než Boršičané v srpnu po skončení svatby paní Hrabalové velmi vřele děkovali, přečetli její dopis - protože ona původně vůbec přijet neměla. Rád bych z něj tady citoval některá slova:

„Ale dnešní Boršice bych už asi nepoznala a asi bych v nich marně hledala to, co mi ještě ve vzpomínkách zůstalo. A možná bych tím byla i trochu zklamaná. Vždyť většina, ne-li všichni ti, které jsem tehdy znala a s kterými jsem besedovala, už odešli, a mně zbyla jen vzpomínka na lidi, kteří mě tehdy tak přátelsky přijali mezi sebe a snažili se mi ve všem vyjít vstříc. A za to jsem jim, i když už nežijí, stále vděčná. Na Boršice mám jen krásné vzpomínky, nesetkala jsem se tehdy s žádným, byť sebemenším nepřátelským postojem,“ psala paní Hrabalová, která na konec dopisu napsala: **„Jsem ráda, že se nyní opět snažíte o obnovu lidových tradic a přeji vám v tom hodně a hodně úspěchů a výdrže. Snad vám v tom pomohou i výsledky mé dávné práce.“**

Jaké bylo překvapení, když po přečtení tohoto krásného psaní se lidé na „svatbě“ dozvěděli: „Paní Hrabalovou vítáme srdečně mezi námi!“ Následoval dlouhý potlesk a slova této paní: „Moc vám držím palce.“

Nejdříve Národní ...

K dizertační práci Olgy Hrabalové se dostal učitel z Nivnice Vlastimil Ondra, který má kořeny v Boršicích u Blatnice. Ten si byl vědom, že má v rukou cenný materiál, ale k boršické krojované svatbě byla ještě dlouhá cesta. První zastavení na této cestě bylo ale pořádně pompézní - bylo totiž v samotném Národním divadle v Praze.

Díky kontaktům starosty Boršic Bohuslava Vávry dostal boršický mužský sbor prestižní pozvánku na vystoupení právě v Národním při vyhlášení nejlepších firem v zemi. Vedoucím sboru byl učitel Ondra, kterého napadlo využít pražského vystoupení k ukázce boršické krojované svatby - té svatby, o které si přečetl především ve zmiňované práci paní Hrabalové. Vystoupení mělo velký ohlas. Na prknech Národního divadla ale vystoupily především klasické folklorní soubory, a to nejen z Boršic, ale například i z Nivnice.

... a potom Boršice

Z Národního divadla už nebylo tak daleko ke krojované svatbě přímo v Boršicích, ale přesto byla tato cesta namáhavá a trvala několik měsíců. Důležitým impulzem bylo určitě promítání představení z Národního v boršickém kulturáku, které se u místních setkal s velkým zájmem. V těch chvílích se učitel Ondra rozhodl, že svatbu z Národního v Boršicích předvede, ale ne s klasickými soubory, ale spíše s „obyčejnými“ Boršičany. Na tuto svatbu se začal pečlivě připravovat a kromě jiného prostudoval také mnoho různých pramenů - základem ale byla práce paní Hrabalové.

„Máme pocit, že i tady u nás na moravsko-slovenském pomezí má lidová kultura, ač se to z dále nezdá, na mále. Největší problémem vidíme v tom, že došlo a dochází k mnohému přerušení předávání lidové kultury v rodinách. Mladí lidé, ale ani dnešní čtyřicátníci či padesátníci, netuší, proč by měli udržovat zvyky, které jim už nic neříkají. V podstatě nám více než o samotný pořad Boršická svad'ba šlo o to několika měsíční scházení se, poznávání se v obci napříč generacemi a především o to pronikání k pochopení smyslu svatebních obřadů, jejichž význam se z našich životů pomalu vytratil,“ vysvětloval smysl celé „akce“.

Fotografie a videoukázky z boršické krojované svatby

Vzácní rodiče nevěsty

Velkolepá inscenace krojované svatby by nebyla možná ani bez manželů Aleny a Víti Hrabalových.

Kromě toho, že pan Hrabal vede společně s Vlastimilem Ondrou mužský sbor, jsou manželé patrioti Boršic, velkými příznivci lidových tradic i historie. Především oni začali obcházet šikovně Boršičany a prosit je, zda by se krojované svatby účastnili. Kromě toho dělali spoustu další práce, paní Hrabalová například dělala rekonstrukci náročného boršického čepení. A navíc - jejich dcera byla nevěstou krojované svatby, což bylo mnoho dalších starostí navíc.

Cenný vztah ke krojům

Bez ohledu na inscenované krojované svatby či cokoliv jiného budou v každé vesnici vždy základem konkrétní jednotliví lidé a jejich vztah k místu, kde žijí, k historii, tradicím, ale také k současnosti a budoucnosti.

Pro mě bývá, a bylo tomu tak i v Boršicích, nejradostnější setkání s lidmi, kteří prostě „jen tak“ oblekli kroj. Dřív jsme si mysleli, že v Boršicích takových rodin je už strašně málo - ale, mylil jsem se.

Podívejte se třeba na tuto rodinu na snímku. Maminka se jmenuje Jana Hladká, některé děti kolem ní jsou její vlastní, další patří známým. Když jsem se jednoho z jejich synů ptal, proč je v kroji, odpověděl tento sedmák pohotově: „Aby sa v Boršicách zachovaly tradice.“ Tož, to už dnes od děček na škole skoro neuslyšíte. Od sympatické paní Hladké jsem se dozvěděl, že za mnohé „může“ jejich babička Bohumila Hladká, která mimo jiné šije kroje - a také je ušila svým blízkým.

najdete na www.slovackoDNES.cz

Od babiček k vnučkám

Dívky na těchto fotkách právě dělají koláčky. Možná namítnete, proč místo pěkných fotek krojovaných a velké svatební slávy dávat „nějaké“ děláni koláčků. Prosim o strpení, vysvětlím.

Nebyť těchto koláčků a následující svatby, mladé dívky na snímku (a další mimo objektiv) by se zřejmě doma nudily - samy mi to řekly. Takto je ale kromě zkoušek na svatbu pohltit „cvrkot“ kuchyně, kdy běhaly od tří ráno kolem koláčků, pomáhaly s těstem, povídky a se vším dalším. Práce bylo hodně - vždyť chystaly čtyři tisíce koláčků! A jako by v povzdálí stály jejich babičky, které - to se ví - byly v děláni koláčků mistryněmi, jenže tentokrát se jim podařilo ještě něco mnohem důležitější než výborné koláčky. Tím, že k sobě „přitáhly“ na vše kolem svatby své vnučky, obdarovaly je do budoucnosti darem, jehož hodnota se jistě projeví časem.

Když se táhne za jeden provaz

Vím, že by si své místo v časopisu zasloužili další a další lidé z Boršic. Bylo by jich hodně, vzali bychom prsty jedné ruky, druhé, třetí, čtvrté páté, šesté... Každý z nich má zásluhu na celém ojedinělém projektu. a každému patří poděkování. Myslím, že nikomu z nich není lhostejné, jak život v jejich „visce“ vypadá a jak bude vypadat v době jejich dětí, vnuků a pravnuků.

Pěkně a upřímně to napsal Víťa Hrabal na internetu, když všem účinkujícím vzkazoval: „**Chtěl bych vám šeckým poděkovat, jací ste. Ste prostě úžasní, jak ste sa s tým šeci zžili. Doufám, že každému aspoň trošičku, ve skrytu duše, zostalo neco maličko, co sa s vama potahne celý život. Byl to krásny príklad toho, jak hromada lidí, když táhne za jeden provaz, dokáže neskutečné věci. A dycy, když vám bude aj tak, že to není veselé, si spomeňte na to, že existujú ľudė, kteří si pomozú v dobrém aj ve zlém. Nepotrebuje ani fotky, ani DVD, ani jiné záznamy, mosí to prostě ostat v NÁS.**“

Dvoustranu připravil: RadekBartoniček

PORTRÉT malíře HUDEČKA

Předpokládám, že mnozí příznivci (a že jich je) malíře Zdeňka Hudečka z Uherského Ostrohu očekávají, jak tady od prvního řádku tohoto článku začnu slovem „malovat“ jeho portrét, počínaje prvními dětskými krůčky až po nynějších sedmdesát dva let jeho života. Omlouvám se, ale volím jiný postup. Život člověka nikdy nestojí sám o sobě, vždycky má kolem sebe někoho, kdo je mu oporou, pomocníkem i společníkem, nebo třeba – ano i takové případy existují – katem, který život toho druhého umenšuje a ničí.

Rodina především

V případě malíře Hudečka platí ona první část, která se skládá z jeho rodiny, především manželky a tří dcer. Bez nich nelze portrét známého ostrožského umělce „malovat“, bez nich by jeho práce nebyla zdaleka taková, jaká je.

Ano, Zdeněk Hudeček patří do předlouhé skupiny lidí, jejichž činnorodost by byla nemožná bez silného rodinného zázemí. I když - kdoví, jak by to dopadlo, kdyby paní Hudečková před svatbou poslechla některé hlasy ze svého okolí.

„Bože, děvčico, umělca si neber, od bude malovat enom samé nahé baby. Co s ním budeš mět za život,“ slyšela od jedné z tetiček. Za pár let ale od stejné tetičky sly-

šela jiná slova: **„Tož, vidíš, umělec a máš sa dobře.“**

Paní Marie Hudečková má sice malíře, ale od malování si vždycky držela pořádný odstup a starala se o výchovu tří dcer. A když bylo třeba, dokázala se postarat také o svého muže. **„Oni ty umělci sú také kvítka. Jak sem viděla, že sa to nějak moc rozjíždí, tak už sem manželovi říkala - jedem dóm. Ukázala sem na dcery, a on mě dycky poslechl,“** říká s úsměvem.

Do povídání s paní Hudečkovou jsem se pustil při návštěvě ateliéru jejího manžela náhodně, ale když jsem ji uviděl, nechtěl jsem jí hned tak pustit. Věděl jsem, jak je pro Zdeňka Hudečka rodina důležitá, ale teprve při této návštěvě jsem pochopil, jak moc.

Zdeněk Hudeček se zajímavou kresbou, kterou vidíte vůbec jako první. Malíř ji nakreslil jako dar pro letos osmdesátiletého horňáckého zpěváka Luboše Holého. Dar mu ale ještě nestačil předat, kresbu uvidí i návštěvníci říjnové výstavy malíře na zámku v Uherském Ostrohu. Společně s Lubošem Holým můžete vidět jeho bratra Dušana a také primáše Martina Hrbáče a Jožku Kubíka.

Jen považte: Všechny tři dcery manželů Hudečkových bydlí v Uherském Ostrohu, a to v okruhu několika málo desítek metrů od domu rodičů, jedna bydlí s manželem přímo s nimi. A všechny tři dcery i s rodiči si sedají téměř každý den odpoledne ke kávě a povídání. **„Když slyším, že už přišli, vždycky na chvíli za nimi seběhnu,“** prozrazuje pan Hudeček. **„Děti a vnoučata jsou u nás prvořadě. Pro ně by udělal první a poslední,“** doplňuje ho manželka.

Prvním učitelem otec

Nyní tedy můžeme přejít k portrétu samotného malíře. A hned zamíří-

me do jeho dětství. Vždyť víte, právě dětství a rodiče rozhodují zásadně o tom, jak budeme, či nebudeme vybaveni do života, nakolik máme šanci stát se mistry světa nebo věčnými smolnými začátečníky a nešiky.

Pan Hudeček měl štěstí, jeho tatínek Jan maloval a dělal všechno pro to, aby se malířem stal také jeho syn. Tatínek se narodil v Hrubé Vrbce, a tak není divu, že ho přitahovali k malování například horňáčtí tanečníci nebo horňácká krajina.

„Otec si nakonec našel manželku z Uherského Ostrohu, kam se přestěhovali. A tak jsem dětství trávil v Ostrohu i na Horňácku, kde jsme jezdili s rodinou například na žně. A samozřejmě, s otcem jsme hodně malovali,“

chodili do přírody, ale také třeba do půlnoci seděli u malování doma,“ povídá Zdeněk Hudeček a vzpomíná i to, jak jeho otec vymaloval třeba návratí, v Hrubé Vrbce jich je takových ještě dnes několik. **„Nebýt mého otce, malířem bych se nikdy nestal,“** přiznává upřímně. **„Když jsem vycházel základní školu, otec chtěl, abych šel na Uměleckoprůmyslovou školu do Uherského Hradiště, ale mně se moc nechtělo. A nakonec jsem mu poděkoval. Byla to nádherná škola, na kterou vzpomínám celý život, dala mně velice moc. Měli jsme tam při studiu velkou volnost, ale zároveň jsme museli být k sobě přísní, v kresbě, malbě, ve všem.“**

Další život pana Hudečka vypíší v několika málo větách, i když šlo ve skutečnosti o desítky a desítky let života.

Po hradištské škole a vojně pracoval osm let pro Brněnské výstavy a veletrhy, kde se podílel mimo jiné na podobě propagačních materiálů i výstav. Když ale Fatra Napajedla vyhlásila soutěž o nové logo podniku, on se přihlásil, poslal návrh a – vyhrál. Na dalších 31 let se stal výtvarníkem Fatry Napajedla. Navrhoval katalogy, prospekty, výstavy... Pochopitelně, celou dobu, co pracoval pro veletrhy nebo Fatru, tak doma maloval a maloval. **„V půl paté ráno jsem jel vlakem do Napajedla a ve dvě odpoledne jsem byl doma. A šel malovat,“** vzpomíná.

Při střelení vypínám televizi

Pozorní čtenáři si jistě všimli, že jsem se zatím nezmiňoval o obrazech Zdeňka Hudečka. Nebojte, napravím to.

Co byste asi čekali od muže, jehož portrét jsem vám tady načrtl? Co myslíte, že maluje? Jaké obrazy byste u něj našli, pokud byste si prohlédli zdi jeho domu i schodiště od vchodových dveří až po ateliér? Vy, kteří si ho představujete jako citlivého a poetického člověka, jste nejbližší k pravdě. Proto i většina jeho obrazů, které od mládí maluje, má námět lyrický, imaginární, snový, nehleďte na jeho obrazech zcela

konkrétní tvary či tváře, ale zapojte svou fantazii a něhu. Uděláte-li to, budete patřit k těm, kteří mají jeho obrazy velmi rádi.

„Samozřejmě, každý malíř začíná tím reálným. Postupně jsem se začal uvolňovat a přecházel k lyrickému postoji k životu,“ komentuje svou tvorbu on sám.

V tomto zaměření se jistě projevila jeho silná láska k poezii a vážné hudbě. Ptám se i ho i na nálady, nedobré, smutnější, pesimistické, depresivní. Ty nemaluje? **„Ne. Depresi ne. To nemám rád, to bych nemohl. Muzika mně dává křídla a inspiraci, zpřijemňuje náladu, deprese pro mě není. Já, i když se dívám na televizi, a je tam nějaké střelení nebo vraždění, tak to já okamžitě přepínám. To mně dělá zle, na to já se nemožu dovolit dívat.“**

K vykreslení portrétu Zdeňka Hudečka ještě schází jedna důležitá část. Mohli bychom říci, že část folklorní, protože v roce 2007 došlo k překvapivé proměně v jeho tvorbě: Do roku 2007 byste u něj nenašli jediný obraz s folklorní tematikou. Od roku 2007 je jich napak většina.

Však zajděte do jeho ateliéru, zdi jsou plné těchto obrazů. Krojování na Sv. Antonínku, krojování na ostrožských hodech, krojování jezdců jízdy králů v Kýjově, krojování muzikanti cimbalové muziky.

Náhly obrat k folkloru

Cože se stalo, že malíř téměř v sedmdesáti letech tak zásadně změnil téma svého výtvarného vyjádření? On sám popisuje, že šlo především o vnější zásah.

„Přišel jeden velký sběratel folklorního umění z Hodonína a navrhl mi, jestli bych nechtěl namalovat právě téma folklorní. Neměl jsem se k tomu, ale druhý den dokonce dodal plátno s rámem a já se pustil do malování.“

Nejdříve namaloval obraz folklorní jaro a po něm už velká plátna s námětem hodů v Uherském Ostrohu. Zajímá mě, jestli ho právě takové téma uspokojuje, on oodpovídá, že ano.

„Začal jsem jezdit na některé akce a místa na Slovácku, a na radě míst se mně líbilo. Myslím, že jsem se musel jednou v životě s tematem folkloru vypořádat,“ komentuje svůj „obrat“.

Nyní Zdeněk Hudeček chystá další z velké řady svých samostatných výstav. Ta nejbližší začne 9. října na ostrožském zámku, a její součástí bude také vydání nového katalogu, v němž je tvorba malíře mapovaná od let šedesátých až do současnosti.

Povídáme si ještě dlouho, všímám si, že za celou dobu od něj neusly-

ším něco zvlášť kritického. Tak maximálně si postěžuje na to, že lidé dnes nechodí na výstavy a ztrácí zájem o řadu hodnotových věcí. **„Supermarkety lidstvo úplně zničily. Lidé tam hledají nějaké uspokojení, ale nevím, jaké,“** postěžuje si. Neříká to ale nějak nazlobeně, spíše už přemýšlí nad tím, až odejdu a on bude mít opět naprostý klid na své soustředění a malování - tak je na to zvyklý celý život.

Jaký ten život zatím vlastně byl? **„Myslím, že jsem ho naplnil prací, jak jsem jen mohl nejvíc. Prostě, jsem spokojený,“** odpovídá.

Text a foto: Radek Bartoníček

Pozvánka na novou výstavu Zdeňka Hudečka.

Lhotská sláva

Velmi dlouho jsme přemýšleli, jak se vrátit k velkým oslavám v Ostrožské Lhotě, které proběhly těsně před uzávěrkou našeho minulého čísla, do něhož se dostalo o těchto oslavách jen několik málo řádků. Nakonec jsme se rozhodli, že se k lhotským výročím vrátíme především fotografiemi a stručnými popisky.

Když jsem si tyto fotky v časopisu (a mnohé další na stránkách www.slovackoDNES.cz) prohlížel, vrátila se mi do paměti především velmi příjemná atmosféra vesnické pospolitosti, která v den oslav v Ostrožské Lhotě panovala.

Z mnoha a mnoha lidí, které jsem ten den fotil, mi vystupovali do popředí ti, kteří oslavám „jen“ nepřihlíželi, ale naopak se dokázali postarat o výbornou zábavu nebo byli přímo aktéry jako členové hasičů, mažoretek nebo červeného kříže.

Nevím, jak se to stane, že někdo nevyroste jen v pouhého diváka, ale naopak se stane někým, kdo pomáhá nebo baví druhé. Každopádně takové lidi obdivuji stále více, protože nebýt jich, život na vesnici by byl pořádná nuda.

Kdoví ale, co bude dál, jak taková výročí budou vypadat za deset dvacet let. Hasiči nemají žádný dorost, mladých mažoretek je také méně, a členové červeného kříže, hýřící mnoha aktivitami, se skládají - při vši účtě - přece jen spíše ze starších ročníků.

Text a foto: RB

Nelze začít jinou fotkou než fotkou s paní Marií Hejtmánkovou. Když bych ji měl charakterizovat jednou větou, napsal bych – velmi obětavá žena, která udělala za téměř šedesát let aktivní činnosti mezi hasiči nesmírně mnoho pro tento dobrovolný sbor i pro výchovu lhotské mládeže, žena, která dodnes pomáhá obci a je také velmi činnorodou babičkou. Focení ani vychvalování ale nemá ráda, takto jsem ji vyfotil, když jela v historickém hasičském voze ve slavnostním průvodu.

Věřím, že to není jen nějaký formální akt, pokud lidé při různých slavnostních chvílích chodí dát kytičku na hrob těm, s kterými toho mnohdy mnoho zažili, ale oni už nejsou mezi námi. Udělali tak i zástupci hasičů a červeného kříže. Kytičku nepřikládali k jednotlivým hrobům, protože – jak podotkl jeden z nich – například hasičů leží na místním hřbitově celá řada. Určitě si všichni tito nadšenci a obětavci zaslouží vzpomínky a tiché poděkování.

Á, pozor! Oficiální snímek ze slavnostní schůze hasičů – tady je „generalita“. Nalevo starosta Lhoty Antonín Jelének, vedle něj nový šéf hasičů Miroslav Zalubil a vedle šéf zásahové jednotky Stanislav Kuřina. Napravo jsou už jsou samotní okresní šéfové.

A tady už jsou lhotská hasiči v terénu. Vzhledem k tomu, že sláva lhotských dětských hasičských družstev je už minulostí, patří tito kluci na snímku k těm nejmladším ve sboru. Právě na nich bude záležet, jak to bude s hasiči v Ostrožské Lhotě vypadat v budoucnosti.

A když jsme u mládí, toto jsou lhotské mažoretky. Začínaly jako děti, dnes už jsou to velké slečny, které už pravidelně ani nevystupují. Tady jsou vyfocené při atraktivním kankánu, kterým pochopitelně poutaly především pozornost mužské části diváků. Jak se tvářila ta něžnější část, netuším.

A toto už jsou nejmladší současné mažoretky. Je potěšitelné, že těmto dětem se věnují některé starší mažoretky.

A tady nejstarší lhotské mažoretky – seniorky. Jako první můžete vidět paní Marii Šálkovou, která se společně s paní učitelkou Ivanou Vikovou věnovala výchově malých mažoretek dlouhých patnáct let. Jen ony dvě by mohly podrobně říci, kolik za vším bylo práce a starostí, v době největšího rozmachu dokonce lhotské mažoretky pořádaly ve Lhotě mažoretkové hody. Nyní se paní Šálková věnuje seniorkám, a jak jsem jí poslušal, je šťastná - a oni také.

Členové místní organizace Českého červeného kříže na hřišti při oslavách výročí. Viděl jsem celý seznam toho, co dělají - je to obdivuhodné množství aktivit! Předsedkyní těchto „ochránkyň života“ je velmi činorodá Milena Dominiková. „My vlastně ani nejsme organizace, my jsme jedna velká rodina, a o výboru to platí dvojnásobně. Právě toho si já osobně, ale i ostatní, ceníme nejvíce. Díky tomu nám to tak dobře jde a stále nás to baví,“ říká tato obětavá žena.

Touto fotkou, možná symbolicky, končíme. Omladina Ostrožské Lhoty, tedy její budoucnost, takto pózovala při focení na historickém hasičském autě. Kdoví, třeba život zavane některé z těchto malých dětí k hasičům nebo k červenému kříži. Bylo by to jen a jen dobře, ochotných lidí, kteří jsou připraveni pomoci druhým, nebude nikdy dost.

Hlucké vzpomínání

Za nynější krojovanou svatbu „může“ několik generací žen

Vlastně za všechno můžou hlucké tetičky. To se ví že některé, v tom nevelkém městečku Hluku by je šlo spočítat na prstech jedné ruky. Nebo dvou. Ale díky za ně. Právě ony občas mluvily o tom, že by bylo dobré připomenout mladým, cože to byly ty krojované svatby, jaké s nimi byly spojené tradice a co ty tradice vlastně znamenaly. Tak, takový byl začátek.

Z ukázky krojované svatby před hluckou tvrzí. Šátek váže paní Kotačková, poslední člověk v Hluku, který to umí.

Jen přání několika tetiček by ale nestačilo. V Hluku je naštěstí ještě několik žen, mohli bychom říci o generaci či dvě mladších, které „píjí ze stejné studánky lidové kultury“ jako ony starší ženy. A právě ty se ujaly organizace akce, na jejímž konci bylo krásné představení s ukázkami hlucké svatby v rámci letošních hluckých srpnových hodů.

Ty dvě mladší dámy, které vyslyšely přání tetiček, byly Katka Říhová a Jana Mahdalová. Protože druhá jmenovaná je rodilá Hlučananka a zná přece jen své rodné místo lépe, s tetičkami si sedla a začaly si povídat, jak že dřív ty krojované svatby vlastně vypadaly. „Jejich povídání jsme nahrály na video a přepsaly. Potom jsme to zanesly paní režisérce Poledníkové, která se na všechno podívala a navrhla scénář,“ vysvětluje začátky Jana Mahdalová.

Na všechny přípravy ale bylo velmi málo času, jeden až dva měsíce. Bylo třeba dát dohromady ty, kteří budou vystupovat, a samozřejmě s nimi všechno nazkoušet. Své síly tak spojily tři hlucké folklorní soubory, mužský sbor, ženský sbor

Klebetnice a taneční skupina Dolňácko. K nim se přidalo několik muzikantů, několik členů mladého Hlubočku a jednotlivci, kteří mají

k lidové kultuře vztah. Zkoušky začaly.

Popisovat samotné zkoušky a další peripetie nemá moc smysl. Však to možná sami znáte, nechyběly starosti, problémy i zvýšené hlasy. Vzpomene si na to ale ještě někdo?

Tak jako nám na bolavou hlavu pomůže přiložený obklad, tak snad působil na všechny potíže výsledek. Začátek představení nebyl nejlepší, kvůli technickým

komplikacím se zvukem se někteří začali vážně strachovat o osud pořadu - naštěstí jen chvíli. Postupně vše „tikalo“ jako hodinky.

Věřím, že většina diváků vnímala nádherné kroje i smysl tradic a pís-

niček, které byly v minulosti se svatbou spojeny. Věčná škoda, že tyto tradice i písničky zapomínáme.

„Tož, myslíš, že to bylo dobré?“ ptala se mě jedna z hlavních účinkujících, „tetička“ Lekešová vážným až ustrašeným hlasem těsně po skončení. „Tož, tetičko... Bylo!“

Teď ale uvidíme, jestli z tohoto „semínka“ poroste v Hluku něco dalšího, nebo vše skončilo s poslední písničkou celého pořadu.

Text a foto: RB

Ps.

Toto vystoupení by ale nemělo být tím posledním. Podle Katky Říhové je pravděpodobné, že Hlučané předvedou svou svatbu příští rok v muzeu v Uherském Brodě a také na Dolňáckých slavnostech. „Moc bych si přála, aby se do příprav na tyto svatby zapojilo víc Hlučanů,“ neskrývá své přání.

O krojovanou svatbu byl velký zájem, park před tvrzí byl plný, hodně lidí se dívalo i „za plotem“.

Fotografie a videoukázky z hlucké krojované svatby

„Stóóóóóóóó!“ křičí paní režisérka celé krojované svatby a já si jako divák na zkouškách uvědomuji, že pro slabší povahy může být docela problém si na její „dirigování“ zvyknout.

Paní Poledníková-Krylová, režisérka svatby, je hluckou rodačkou, která většinu života žila mimo Hluk, na webu Východočeského divadla Pardubice ji můžete najít v galerii tamních hereckých legend – působila tam mnoho let. Nakonec se vrátila do Hluku, kde žije se svým manželem, a když je třeba, ráda pomůže hluckým folkloristům - loni například režírovala velmi vydařenou přehlídku hluckých krojů.

Před krojovanou svatbou byla ve složitě situaci, na zkoušení bylo málo času, a kromě zkoušení bylo třeba pracovat také na scénáři. Paní režisérka se ale ujala práce s obrovskou energií a nasazením. Kdo by viděl první zkoušky a představení, měl by pocit, že vidí dva zcela odlišné projekty.

Irena Poledníková-Krylová

Kolikrát jsem jen na zkouškách slyšel, jak naléhala neustále na účinkující, aby dali do svého vystoupení co nejvíce radosti – což nebylo jednoduché.

„Budte jako živí lidé na svatbě!!!“ prosila, aby vzápětí zklamaně vy-

křikla: „Vy ste jak unavený soubor písní a tanců. Kde se ve vás ztratila energie a elán?!“ Někteří účinkující kroutili hlavou, nespokojeni cosi šeptali, ale nakonec – věřím – většina byla ráda, že se s takovou dámosti setkala.

Po vydařeném představení byla i ona spokojená. I když – spokojená? Byla šťastná! Utíkala za účinkujícími, nadšeně jim gratulovala a její oči zářily tak, jak nikdy během celého zkoušení.

RB

Marie Lekešová

Na hlucké svatbě jste mohli vidět desítky a desítky krojovaných. Ve vši úctě k nim – každý z nich by byl nahraditelný. Byť někteří obtížně nebo velmi obtížně, všichni si zaslouží obrovský dík. Jedna osoba ale byla nenahraditelná – paní Marie Lekešová. Proč? Důvodů by bylo více.

Dejte si dohromady vypravěčský talent, schopnost mluvit nářečím svých předků a výbornou paměť. Tím vším se může chlubit paní Lekešová. Ani to ale nestačí. Všechny tyto přednosti musíte svázat „stužkou“, která má podobu lásky k místu, kde jste se narodili a kde žijete – a třeba i z tohoto místa na čas odejdete, jako odešla paní Lekešová za svým druhým mužem do Brna, protože první jí předčasně zemřel v mladém věku.

Paní Lekešová tuto lásku má. A k ní má také pořádnou dávku síly a výdrže, protože jinak by vše snad ani nemohla vydržet. Jako hlavní průvodkyně celou krojovanou svatbou musela na zkouškách mnohokrát a mnohokrát opakovat své „výstupy“ se vzpomínkami na svatby, než byla paní režisérka spokojená. Kdekdto mladší by určitě „reptal“, a snad by už na pódium ani nepřišel. Ona ale přesto chodila dál a dál - viděl jsem ji zblízka a viděl jsem, kolik sil jí to stálo.

Do toho přitom měla ještě hromadu jiných starostí. Například pekla obrovský „parádní koláč“, který Hluk neviděl několik desítek let – tolik, kolik uplynulo od poslední místní krojované svatby. Paní Lekešová ale měla sen, aby vzpomínka na tyto koláče nezanikla. Však víte, jak jsem psal – to je ta láska k rodnému místu.

RB

Loučení po dvaceti letech

Starostka Hrubé Vrbky Anna Černobýlová upřímně hodnotí svou obec i Horňácko

Není příliš mnoho žen v republice, které vydržely plných dvacet let u komunální politiky. Mezi nemnoho z nich patří devětapadesátiletá starostka Anna Černobýlová z Hrubé Vrbky. Do letošních podzimních voleb se rozhodla tato ctížádostivá žena, od narození Vrbčanka, matka tří odrostlých dětí, která vystudovala práva na brněnské Masarykově univerzitě, že se už na žádné kandidátce neobjeví.

Ta příjemnější část starostovských starostí. Anna Černobýlová letos v létě, kdy oddávala novomanžele Zelingery.

Poslední den před podáním kandidátek v roce 1990 podepisovala Anna Černobýlová na kufru auta čestné prohlášení, že bude kandidovat do zastupitelstva obce Hrubá Vrbka. V podstatě ani nevěděla co podepisuje, ale chtěla vyhovět a udělat radost přátelům. Objevila se na listině Hnutí zemědělců - byla zvolena jako náhradník, jeden zastupitel ale odstoupil a ona byla dokonce zvolena starostkou! „**Když se mě zeptali na možnost být starostkou, odpověděla jsem jim, že se snad zbláznili! Moji rodiče neměli vůbec radost, že budu starostka. Tvrdili, že radši přestanou chodit do dědiny. Ptali se mě, zda není ve Vrbce žádného chlapa, který by starostoval, než já, nezkušená ženská. Já odpovídala, že asi není, když tam jsem já,**“ dodává s úsměvem.

Nebylo ani na elektriku

Začátky pro Annu Černobýlovou nebyly po sametové revoluci nějak zvláště těžké. Svým způsobem byla nadšenec pro každou dobrou věc a dokázala to vždy dotáhnout až do konce. Protože pracovala před starostováním jako ekonom ve firmě, podívala se nejprve na stav finančních prostředků na účtu obce, kde bylo pouhých pět tisíc korun. „**I když faktury chodily, neměli jsme čím zaplatit odebranou elektřinu. Řekla jsem si, že když něco doma chybí, tak se chodí zeptat k sousedům, jestli by nepomohli. Já jsem zajela do Velké a vysvětlila jsem to starostovi Pšurnému. Dodnes si toho velmi vážím, že obec Velká nám poskytla finanční dar ve výši šedesát tisíc korun a já mohla zaplatit elektriku. Dnes by se to ani nedostalo na program zasedání rady obce Velká,**“ míní starostka.

Doba se ale měnila a měnili se také lidé v obci. „**Kamarádi, co mě přemluvili, abych vzala funkci starostky, mi pomáhali. Samozřejmě, ne vždy souhlasili se vším, co jsem navrhla, ale nakonec jsem se přece jen jejich podpory dočkala,**“ popisuje atmosféru do roku 2006.

A co poslední čtyři roky? „**Opozice jen vznášela kritiku, ale samostatně ve prospěch obce jako celku nic nenavrhovala a také nerealizovala. Pouze zadávala úkoly na moji hlavu. Snad svůj volební program**

budou realizovat po případném vítězství v následujících volbách,“ tvrdí. „**V obci je to tak, že jedna třetina občanů s vámi souhlasí, druhá je vždy proti vám a ostatním je to jedno, protože řeší svoje problémy. V počátcích mého starostování jsem si řekla, že i pro jednu třetinu, která mě zvolila jako náhradníka, stojí zato pracovat.**“

Zaspali jsme dobu

Anna Černobýlová je také velký nadšenec a příznivec Místních akčních skupin (MAS). V roce 1999 byla i u zakládání Mikroregionu Horňácko, který byl mezi prvními na Slovácku. V té době byli taky úspěšní. Zpracovali strategii rozvoje z dotací ve výši jednoho milionu korun, kterou částečně i zrealizovali. Koupili a prodali elektrárnu nad Kuželovem. Z počátku se scházivala s kolegy téměř každých čtrnáct dnů, společně cestovali za poznáním samospráv do zahraničí, společně sportovali, účastnili se kulturních akcí. Ale po počáteční euforii přišlo pro ni zklamání.

„**Zaspali jsme dobu a usnuli na vavřínech. Samozřejmě, každý starosta má povinnost v první řadě pracovat pro svou obec a pro své občany. Kriticky hodnotím, že jsme nezaměstnali schopné mladé lidi, kteří by pokračovali v naší započaté práci a pracovali pro mikroregion, a tím i pro občany mikroregionu. Určitě by to bylo přínosem a zviditelňováním Horňácka. To co máme rádi my, co na Horňácko žijeme, neumíme prezentovat a prodat. Myslím formou cestovního ruchu a turistiky. Návštěvníci Horňáckem jenom projíždějí, ubytují se a stravují v sousedním regionu, kde posedí u dobrého vína. Nebojme se také, nabídneme ubytování, denní vyjížd'ky, večerní zábavu formou místního folkloru. I v těchto aktivitách může najít Horňácko práci, kterou tady lidé hodně postrádají,**“ přeje si.

Odchod z radnice údajně pocítí až po volbách a přiznává, že první tři měsíce jí bude určitě smutno. „**Hlavně po lidech se kterými jsem se setkávala, kteří mi pomáhali a na které jsem se vždy mohla obrátit i v tíživých situacích,**“ říká s povzdechem.

„**Svému nástupci mám něco přát? Jak kterému, jednomu nic. A těm ostatním, když chceš starostovat, musíš mít obec rád, všechny občany, i ty, kteří nemají rádi tebe. A když vyjedeš za hranice obce v každé situaci musíš být na obec hrdý. Jen tak překonáš všechny překážky a obtíže této funkce. Dále přeji svému nástupci moudrost v rozhodování, pracovitost a dobré spolupracovníky,**“ vzkazuje ze svých nasbíraných dlouholetých zkušeností Anička, jak ji všichni v Hrubé Vrbce a v okolí říkají.

Na adresu mladých lidí nezajímajících se o obecní dění má jednoznačný názor. „**Protože je do komunální politiky nevtahujeme, nevedeme s nimi diskusi na toto téma, neučíme je spolurozhodovat. Nedodáme jim odvalu, aby to zkusili. Jsme zahleděni každý do sebe a svých starostí, o kterých si myslíme, že jsou ty nejdůležitější,**“ konstatuje.

Anna Černobýlová žije s tím, co je dnes. Nic neplánuje, co bude zítra, neřeší. „**Ono to přijde jaksi samo a určitě to využijí, a nebo to bude nějak jinak... Nevím... Použiji radši přísloví: „Když Pánbu dá krávičku, seno ti bude přidáno,**“ uzavírá povídání s rozjímáním odcházející hrubovrbčecká starostka, o které je ještě známo, že ve volném čase se doma ráda stará o malé hospodářství.

Text a foto: Antonín Vrba

Horňácká 25 naposledy?

V tradičním termínu, první sobotu v srpnu, se uskutečnil jubilejní 40. ročník oblíbeného silničního běhu Horňácká pětadvacítka. Na profilově náročnou okružovou trať vyběhli běžci z Velké do Javorníka, přes Velkou do Hrubé Vrbky, Lipova, Louky a do cíle opět ve Velké.

Celkové prvenství si vybojoval Lubomír Rehuš z AŠK Grafobal Skalica za 1:30:09. Nejlepším vytrvalcem z Horňacka byl Jan Miškeřík z Lipova, který doběhl v kategorii veteránů nad 40 let v čase 1:36:51 na velmi pěkném třetím místě (čtvrtý celkově). Podle hlavního pořadatele Anto-

nína Vrby, to byla jeho poslední Horňácká pětadvacítka, do které se přes dvacet let angažoval.

„Po tomto ročníku nadešel čas, abych odstoupil, a také jsem to už vycítil. Očekávám, že tento krásný běžecký podnik a jediný svojí kilometrů na Moravě mým odchodem nezanimke a najde se ve Velké nástupce, další organizátorský „buázen“. Tradice by měla pokračovat, i když by se měl běh nějakou formou oživit. Aspoň takovým způsobem, jak to udělali organizátoři při loňském ročníku v Lipově, když ještě uspořádali rámcové závody mládeže,“ dodal s doporučením při loučení Tonda Vrba.

red

FOTBALOVÉ NOVINKY: HLUK, VELKÁ, BLATNICE I NOVOVEŠTANÉ

Bleskovou procházku po klubech, které hrají v našem regionu krajský přebor, bychom mohli začít v Hluku, kde se fotbalový výbor rozhodl pro revoluční, a na úrovni krajského přeboru nevídanou, změnu.

V Hluku se totiž hráči trénují sami, přesněji řečeno, trenérem mužstva byl jmenován jeden z nejzkušenějších fotbalistů a kapitán domácích Alexandr Machala. A jak jsou na tom Hlucané po odehrání zhruba jedné třetiny podzimní části? Hrající kouč si se svým mužstvem vůbec nevede špatně - Hluk je na šestém místě.

*Fotbalisté z **Ostrožské Nové Vsi** se v uplynulé sezoně zachránili až v samém závěru soutěže, a letošní podzimní start je pro Novovešťany noční můrou. Po pěti kolech jsou na posledním místě tabulky s jediným bodem. Diváky na novoveském hřišti může těšit jen to, že mají v regionu bezkonkurenčně nejlepší klobásy.*

*Krajský přebor hrají i **Veličané**, u kterých došlo před letošní sezonou k malému zemětřesení. Mužstvo nově vede kouč Stanislav Kohůt, navíc odešlo několik zkušených hráčů v čele s forvardem Petrem Kohůtem. O ničem jiném než*

o záchraně se proto ve Velké nemluví. Po odehraných pěti kolech jsou Veličané na třináctém místě tabulky.

*Fotbalisté **Blatnice** hrají nejnižší krajskou soutěž I. B třídu. Po loňském neúspěšném boji o postup do vyšší soutěže opustilo mužstvo několik zkušených fotbalistů. Cíl tohoto klubu bude pravděpodobně záchrana krajské soutěže. „Tak nějak bych to viděl. Nový ročník hrajeme většinou s domácími fotbalisty,“ řekl po začátku fotbalového podzimu trenér Jaroslav Kapusta. Zatím jsou ale Blatničané překvapivě na parádním čtvrtém místě tabulky a jejich David Vaněk je se čtyřmi góly dokonce nejlepší střelec soutěže.*

Stanislav Dufka

Ostrožsko uspělo na Dračích lodích

Součástí profesionálních závodů Dračích lodí v areálu kanoistické loděnice v Ostrožské Nové Vsi byl vložený závod firemních posádek, které startovaly na 200 metrové trati.

Složení jednotlivých posádek a amatérských lodí bylo opravdu různorodé. Pádlovat na stejné frekvenci se vedle sebe snažili úředníci, dělníci, policisté nebo třeba starosta.

Závod dračích lodí je jedním z mála sportů, který dává dohromady jeden tým čítající dvacet závodníků. Když k tomu připočteme bubeníka a kormidelníka, tak se do lodi, která je dlouhá dvanáct a půl metru, vejdou dvě fotbalové jedenáctky. Na startu tohoto závodu se už po několikáté představila posádka Mikroregionu Ostrožsko.

Velkým úspěchem byl už postup z rozjížděky do semifinále. V boji o postup do velkého finále skončila loď mikroregionu na čtvrtém, tedy prvním nepostupovém místě. V malém finále a snad nejvyrovnanější jízdě sobotního odpoledne skončil mikroregion na

Posádka Mikroregionu Ostrožsko.

FOTO: Jara Štěpán

čtvrtém a celkově desátém místě z patnácti lodí.

Manažérka mikroregionu Jana Bujáková byla přesto s umístěním spokojená.

„Rok od roku se zlepšujeme a jsme čím dál lepší (směje se). Naše posádka byla sice převážně chlupská, ale proti ostatním jsme měli v lodi hodně žen, které se neustále zlepšují. Nemůžeme se rovnat s posádkami, které měli v týmu třeba jenom jednu ženu. Pro tyto posádky nejsme rovnocenní soupeři. Naše desáté místo beru jako úspěch, jsem spokojená. Atmosféra v našem

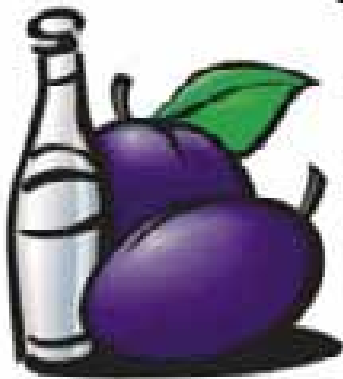
týmu byla perfektní a příští rok pojedeme určitě znovu.“

Celkovým vítězem klání amatérských lodí se stala posádka hotelu U Lázní. Celkové pořadí, ale ovlivnilo počet žen v jedné lodi. Zatímco třeba vítězná posádka měla v týmu jenom jednu ženu, tak posádky mikroregionu nebo novinářské lodi Sedmá Velmoc měli v lodi pět, respektive šest žen.

Příští rok by se měli pořadatelé více zaměřit na složení jednotlivých posádek, aby regurálnost závodu nebyla silně ohrožena.

Stanislav Dufka

Pěstitelská pálenice

HALÍK

Pěstitelská pálenice v Boršicích u Blatnice s více jak 65 letou tradicí. Pálíme ovocné destiláty především ze švestek, hrušek, meruněk, jablek...

www.palenicahalik.cz
tel.: 572 582 751
mob.: 723 421 742

**MIKROREGION
OSTROŽSKO**

KRAJ KOLEM SVATÉHO
ANTONÍNKA.
MÍSTO KDE SE PROLÍNÁJÍ
TRADICE S ROZVOJEM
CESTOVNÍHO RUCHU.

www.ostrozsko.cz

**SPECIALIZOVANÁ PRODEJNA
NA ZDRAVÉ SPANÍ** **H-NÁBYTEK**
PODNIKOVÁ PRODEJNA!

NA RYNKU 1493
KUNOVICE
TEL.: 572 501 602

**BUKOVÉ
POSTELE**
od 7 900,-

NÁBYTEK Z MATERIÁLŮ:
BOROVICE,
SMRK, BUK, DUB,
LAMINO AJ.

MIMOŘÁDNÉ CENOVÉ ZVÝHODNĚNÍ BUKOVÝCH POSTELÍ A TEMPUROVÝCH MATRACÍ.

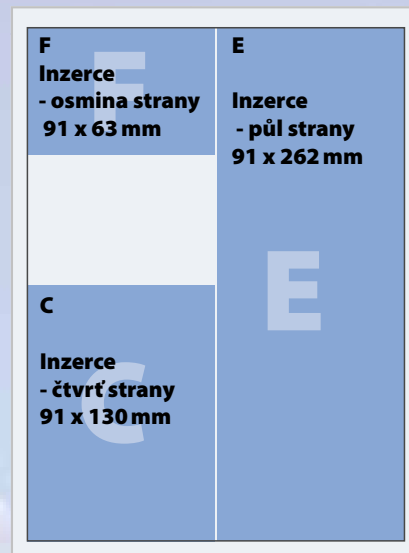
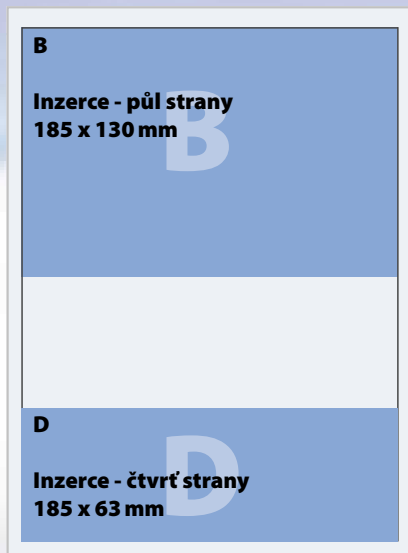
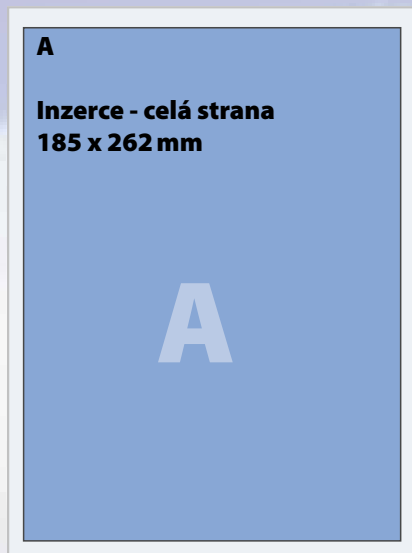
největší výběr ortopedických - zdravotních matrací - přikrývek - polštářů - roštů - postelí

Inzerujte v časopise

KRAJEM SVATÉHO ANTONÍNKA

Časopis vychází v roce 2010 v těchto měsících: leden, březen, květen, červenec, září, listopad

Uzávěrka inzerce je 14 dní před termínem vydání.

Cena za inzerci včetně DPH

Formát inzerátu	podnikatelé	občané
A	5 000 Kč	2 500 Kč
B	2 500 Kč	1 250 Kč
C	1 250 Kč	625 Kč
D	1 250 Kč	625 Kč
E	2 500 Kč	1 250 Kč
F	625 Kč	313 Kč
Jiný rozměr za 1 cm ²	10,50 Kč	5 Kč
Řádková inzerce	120 Kč	60 Kč

Slevy za opakování inzerce

Počet opakování	sleva
2 x	5 %
3 x	10 %
4 x a více	15 %

Inzeráty v tiskové kvalitě zasílejte ve formátu PDF, TIFF, JPG (barevnost CMYK, 300 DPI) na mailovou adresu mikroregion@ostrozsko.cz

Cena za grafické zpracování inzerátu

**Formát A 640,- Kč Formát B 510,- Kč Formát C 360,- Kč
Formát D 360,- Kč Formát E 310,- Kč Formát F 290,- Kč**

Cena může být upravována dle náročnosti na zpracování.

Ceny jsou uvedeny bez DPH.

V základní ceně je zahrnuta úprava textu a úprava (vlození) jedné fotografie (BMP prvku). Další, náročnější úprava dle hodinové sazby.

Podklady k zpracování inzerce zasílejte ve formátu PDF, TIFF, JPG (barevnost CMYK, 300 DPI), Texty ve formátu .doc, .txt, (WORD)

lvprint@lvprint.cz • 777 750 159

Cena za grafické zpracování inzerátu

Formát A 640 Kč Formát B 510 Kč Formát C 360 Kč

Formát D 360 Kč Formát E 310 Kč Formát F 290 Kč

Ceny jsou uvedeny bez DPH. V základní ceně je zahrnuta úprava textu a (vlození) jedné fotografie (BMP prvku). Náročnější úprava dle hodinové sazby.

Cena může být upravována dle náročnosti na zpracování.

Podklady k zpracování inzerce zasílejte ve formátu PDF, TIFF, JPG

(barevnost CMYK, 300 DPI), Texty ve formátu .doc, .txt, (WORD)

lvprint@lvprint.cz • 777 750 159

Vážení čtenáři,

na stránkách www.ostrozsko.cz a www.slovackoDNES.cz najdete po skončení Slavností vína z této akce velké množství fotografií a také videoukázky.

Na tyto stránky nám můžete posílat také vy z jakékoliv akce na Ostrozsku nebo Horňácku fotografie, videoukázky nebo třeba pozvánky. Rádi také otiskneme vaše příspěvky.

Velmi rádi také otiskneme vaše příspěvky či fotografie v našem časopisu Krajem svatého Antonínka.

Prosím, využijte naši adresu tic@ostrozsko.cz nebo radek.bartonicek@gmail.com.

Program Mikroregionu Ostrožsko „Už zas v jednom kole“

na nádvoří Reduty dne 11. 9. 2010

Čas	Účinkující	
10.00 - 11.00	Začínáme s naší dechovkou	
40 min	Dechová kapela Blatnička	
20 min.	FS Háječek - DH Blatnička	
11.00 - 12.45	Ti nejmenší z Ostrožska	
15 min	Dětský soubor Žarůzek, Hluboček a Košuláček	
10 min.	Ženský pěvecký sbor Klebetnice z Hluku	
15 min	Dětský soubor Vavřínek + CM Blatnice	
15 min	DS Pomněnky z Ostrožské Nové Vsi	
15 min	Jasenska Blatnička	
15 min	DS Kameňáček Ostrožská Lhota + CM Višňa	
20 min.	Dětská CM ZUŠ Uh. Ostroh + děcka z Kunovic	
12.45 - 13.00	Představení prodejců a řemesel Ostrožska	
13.00 - 14.00	A teď něco pro dospělé	
10 min.	Mužský pěvecký sbor z Ostrožské Nové Vsi	
10 min.	Ženský pěvecký sbor Denica	
10 min.	Ženský pěvecký sbor Tetky z Uh. Ostrohu	
20 min.	Folklórní soubor Dolňácko z Hluku	
14.00 - 14.30	Starostovské zpívání	
14.30 - 16.00	Eště nemáte dost? Pokračujeme!	
10 min.	Mužský pěvecký sbor z Ostrožské Lhoty	
10 min.	Dívčí sbor Oskoruše z Uh. Ostrohu	
10 min.	Děvčice z Háječku z Ostrožské Lhoty	
10 min.	Mužský pěvecký sbor z Blatnice pod Sv. Antonínkem	
10 min.	Ženský pěvecký sbor z Blatnice pod Sv. Anotnínkem	
10 min.	Mužský pěvecký sbor z Hluku	
20 min.	FS Ostrožan z Uh. Ostrohu	
20 min.	Mužský pěvecký sbor Boršice u Blatnice	
16.00 - 16.30	Končíme s dechovkou Kosenkou	
10.00 - 16.30	Řemesla a speciality z Ostrožska	Vystavovatelé a prodejci
Klobásky	Prodej grilovaných specialit	Řeznictví U Kusáků - Bohumil Kusák
Burčák	Prodej burčáku, nealkoholických nápojů	Regionální vinotéka Uh. Ostroh - F. Zdráhal + M. Janás
Víno	Prodej vína z Boršic u Blatnice	Víno Zlomek § Vávra
Koláčky	Prodej domácích koláčků z Hluku	Tetičky z Hluku
Ornamenty	Tvořivá dílna slováckého ornamentu	Vladimír Šácha
Kroje	Prezentace šicí dílny lidových krojů	Lidové tradice a řemesla z Uherského Ostrohu
Prezentace	Památkové domky v Hluku	Město Hluk - František Jelének
Prezentace	Mikroregion Ostrožsko + prodej suvenýrů IC Přizámčí	Informační centrum Přizámčí
Slovácký guláš	Soutěž o nejlepší Slovácký guláš-12.00 hod. -15.00 hod. Smetanovy sady	Za Ostrožsko vaří mistr kuchař - Jan Matoušek z Hluku

Zpravodaj Místní akční skupiny

Hornácko a Ostrožsko

Naše hotové projekty v obcích

Co je MAS? Co mikroregion?

Ve škole v Kuželově

Sportující Louka

Verbující Lipovjané

Členové Místní akční skupiny Hornácko a Ostrožsko.

JAKÉ PROJEKTY JSME USKUTEČNILI

Milí čtenáři, v měsíci červenci a srpnu se opět podávaly Žádosti o proplacení dotace.

Tentokrát se jednalo o projekty z 2. výzvy (Velká nad Veličkou, Ostrožská Lhota), 3. výzvy (Hluk, Ostrožská Nová Ves, Hrubá Vrbka) a dokonce i 4. výzvy (Javorník). Ve všech případech projekty úspěšně realizovaly obce. Nabízíme vám stručný popis dokončených projektů, včetně fotografií.

Ing. Barbora Galliová, projektový manažer MAS

OBEC VELKÁ NAD VELIČKOU: Komunikace a parkoviště

Projekt vhodně řeší nové parkovací plochy, chodníky, travnaté plochy a další úpravy kolem rekonstruované budovy obecního úřadu. Nový obecní úřad vznikl rekonstrukcí bývalé budovy školy a je umístěn na náměstí v samém centru obce. Veškeré chodníky a zpevněné plochy jsou řešeny jako bezbariérové.

CELKOVÉ VÝDAJE: 1.638.853 Kč, dotace: 819.426 Kč, vlastní zdroje obce: 819.427 Kč.

Před realizací

Po realizaci

OBEC OSTROŽSKÁ LHOTA: Úprava veřejného prostranství pro parkování v Ostrožské Lhotě

Absence prostoru pro parkování osobních vozidel v ulici Záhumní vytvářela nebezpečný problém ohrožující plynulost a bezpečnost provozu motorových vozidel, chodců a cyklistů. Výstupem projektu je opravená komunikace o délce 0,21240 km s 8 parkovacími místy a sadovými úpravami o rozloze 122 metrů čtverečních.

CELKOVÉ VÝDAJE: 867.212 Kč, dotace: 614.275 Kč, vlastní zdroje obce: 252.937 Kč.

Před realizací

Po realizaci

MĚSTO HLUK: Výstavba nového pódia u hlucké tvrze

Řada kulturně aktivních občanů v Hluku dlouhou dobu netrpělivě očekávala výstavbu pódia u tvrze. Stavba se uskutečnila v měsíci červnu a první unikátní zatěžkávací zkoušku nové podium zažilo na hlucké hody v červenci. V letních měsících si pódium oblíbila řada souborů z Hluku, které ho začaly využívat i ke svým zkouškám.

Zastavěná plocha pódia je ideálních 40 metrů čtverečních. Nespornou výhodou je zastřešení pódia. Součástí projektu byl i nákup 25 mobilních sedacích souprav.

CELKOVÉ VÝDAJE: 521.321 Kč, dotace: 390.990 Kč, vlastní zdroje obce: 130.331 Kč.

Před realizací

Po realizaci

OBEC OSTROŽSKÁ NOVÁ VES: Odpočinková zóna pro maminky s dětmi

Do nové zóny před budovou mateřské školy se umístily 3 herní prvky a mobiliář. Bezpečnost dětí zvyšuje speciální pryžový povrch pod jednotlivými prvky. Přístup je umožněn zpevněným chodníkem a travním porostem. Výhodou je oplocení zóny.

CELKOVÉ VÝDAJE: 326.461 Kč, dotace: 244.958 Kč, vlastní zdroje obce: 81.503 Kč.

Před realizací

Po realizaci

NĚCO VÍCE O MIKROREGIONECH (VČETNĚ NAŠEHO OSTROŽSKA)

Na poli rozvoje venkova hrají nezastupitelnou roli mikroregiony.

Tato sdružení obcí a dalších aktérů rozvoje venkova přebírají aktivitu v rozvojových aktivitách na místní a regionální úrovni tam, kde aktivita krajů a centrálních institucí již nedosahuje. V neposlední řadě přispívají vyrovnávání regionálních disparit.

Mikroregiony jsou z hlediska veřejné správy relativně novým fenoménem. To skrývá určitý potenciál pro originální a inovativní řešení úkolů, které na sebe mikroregiony berou. Nejsou omežovány tradičními pohledy na problematiku ani

zaběhlými, či předepsanými postupy. Vytváří tak prostor pro hledání nových přístupů ke správě věcí veřejných a mohou tak přispět k zavádění inovací a kultivaci veřejné správy.

Mikroregiony jsou zajímavé i z hlediska lidských zdrojů. Protože jsou založeny na iniciativě „zdola“, na jejich chodu se podílí velmi motivovaní lidé. Přitahují do veřejné politiky lidi z různých oborů a vytváří prostor pro aktivizaci soukromého sektoru ve veřejném dění. Dokážou využívat dobrovolných aktivit a lidé jsou často největší hodnotou, se kterou mohou mikroregiony pracovat.

Díky těmto nastíněným faktorům nacházíme v mikroregionech velké spektrum přístupů ke správě věcí veřejných.

Tato rozrůzněnost se dotýká jak jejich velikosti co do rozlohy i počtu obyvatel, tak struktur organizačního zázemí a forem jejich fungování.

Velikost finančních prostředků, se kterými mikroregiony pracují, se velmi liší. Nedávno vzniklé regiony se potácí v nedostatku finančních zdrojů na základní činnost a jiné realizují mnohamilionové investice.

Něco více o místních akčních skupinách a metodě Leader:

Metoda Leader je iniciativa, která se opírá o spolupráci místních subjektů a o iniciativu zdola, uplatňuje na svém území místní mezisektorové partnerství (v podobě místní akční skupiny), a to pomocí vlastní strategie rozvoje regionu financované především, ale nejenom z Programu rozvoje venkova ČR, v gesci Ministerstva zemědělství.

Co je to MAS :

- V EU stabilizovaný a v ČR nadále rostoucí subjekt na podporu venkovských regionů s podporou z ČR a EU. V současnosti je na území ČR 112 regionů příjemcem grantu z Programu rozvoje venkova.
- Sdružuje zástupce malých a středních podniků, obcí, neziskových organizací a dalších místních subjektů z různých sektorů, kteří se dohodnou na společném postupu v zájmu rozvoje svého regionu.
- Vytvoří právní osobu, většinou občanské sdružení nebo obecně prospěšnou společnost, schválí stanovy a cíle činnosti; zajistí, aby pro nové zájemce bylo snadné do MAS vstupovat.
- Na základě schválené strategie rozvoje

regionu zveřejňují výzvy místním žadatelům o granty, zajišťují konzultace, administrativu, hodnocení a výběr projektů k financování.

- Mimo to realizují ještě další informační, vzdělávací, poradenské činnosti a přímé akce.
- Účast zástupců veřejné správy v řídicích orgánech MAS smí být max. 50% (tj. včetně starostů nejvýše polovina řídicího orgánu).
- Většina aktivit MAS je financována z Programu rozvoje venkova ČR.

Vize MAS:

- Veškeré naše snažení, naše počínání by mělo být vedeno snahou o co největší skromnost a FAIR PLAY, O PARTNERSTVÍ A SPOLUPRÁCI, snahou o vymezení úkolů a cílů, které jsou náročné, ale zvládnutelné.
- Nejsme ani vláda, ani krajské vedení, dokonce ani vedení měst a obcí. Naším úkolem je spoluřešit problémy venkovanů všude tam, kam oni sami nedosáhnou. Všude tam, kde je potřeba společných řešení. Na úrovni občanů, na úrovni

nás, venkovanů. Nechceme, ani nemůžeme úkoly veřejné správy řešit či dokonce suplovat a už vůbec ne rozhodovat. Můžeme pouze společně hledat priority a pomáhat řešení směřovat.

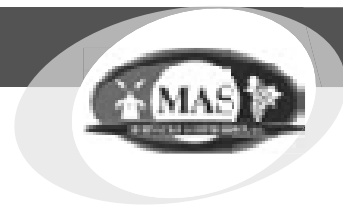
- Princip partnerství a spolupráce je jedním z hlavních principů vzájemných vztahů a vlastní činnosti.
- Dobrovolnictví je významná součást aktivit MAS. Dobrovolné aktivity a dobrovolníky na venkově pokládáme za absolutní základ úspěšného a udržitelného rozvoje venkova.
- Spolupráce a partnerství mezi MAS na území ČR se musí stát samozřejmostí. Metodu LEADER je třeba rozšiřovat na celé území našich venkovů ČR.

Kdo může být členem MAS?

Můžete v ní být prakticky každý, kdo má zájem dobrovolně spolupracovat a spolupodílet se svou činností v organizaci a koho MAS přijme.

MAS sdružuje především zástupce obcí i měst, zástupce podnikatelů, zástupce neziskových organizací i další zájemce. Přihlášku můžete získat na našich webových stránkách www.leader.ostrozsko.cz.

NÁŠ REGION NA ZEMI ŽIVITELCE

V jižních Čechách se o Ostrožsko a Hornácko zajímala řada lidí

Manažerka Mikroregionu Ostrožsko Jana Bujáková nabízí na Zemi živitelce v Českých Budějovicích prezidentovi České republiky Václavu Klausovi koláčky z novoveské pekárny Evžena Hrachovského. Na známé akci v jižních Čechách se o Ostrožsko a Hornácko, stejně jako o naši Místní akční skupinu, zajímalo množství lidí.

Poslední srpnové dny se na výstavišti v Českých Budějovicích konal 37. ročník Země živitelky s hlavním mottem „Budoucnost českého zemědělství a českého venkova“.

Za dobu své existence se výstava Země živitelka stala v rámci celé České republiky vůbec jednou z nejnavštěvovanějších výstav a nejvýznamnější zemědělskou výstavou v České republice. V loňském roce na ploše 36 422 metrů čtverečních téměř 770 vystavovatelů a obchodníků představilo své výrobky a služby 106 500 návštěvníkům. Velmi pozitivní je také nejen pravidelná, ale i stoupající účast zahraničních vystavovatelů a obchodníků. V minulém roce se výstavy zúčastnilo 25 vystavujících firem ze zahraničí. Největší zastoupení měli vystavovatelé z Německa, Rakouska, Polska, ale i ze Srbska, Běloruska, USA a Asie.

Za pozornost rozhodně stojí prezentace Celostátní sítě venkova, Místních akčních skupin ČR a Spolku pro obnovu venkova ČR jako významných institucí, které svou činností podporují rozvoj života na venkově a zastřešují aktivity malých regionálních subjektů či společenství. Jejich prezentaci s celodenním programem a příjemnou atmosférou lidové muziky našli návštěvníci v Pavilonu venkova R1 a na jeho okolních plochách. Tento pavilon přímo navazoval na prezentaci v pavilonech regionálních potravin R3 a H a spolu jako jeden celek vytvářel pozitivní obraz života lidí na českém a moravském venkově.

Návštěvníci se o nás dozvěděli mnoho informací

V pavilonu R1 se prezentovala také naše

MAS Hornácko a Ostrožsko, společně s MAS Hornolidečska. Náš region jsme se návštěvníkům snažili co nejbarvitěji demonstrovat nabídkou regionálních produktů.

Nejvíce je zaujala chuťová ukážka v podobě tradičních vdolečků (koláčků) a slivovice. Dokonce ani sám pan prezident Václav Klaus nepohrdnul vdolečkem z novoveské pekárny. Dalším silným esem našeho regionu byly zajímavé propagační materiály.

Návštěvníci si pochvalovali náš kraj bohatý na tradice, přívětivé lidi a dobré jídlo. Doufáme, že řada z nich k nám zavítá osobně.

Výhodou bylo i osobní setkání s manažery MAS z různých regionů České republiky, se zástupci z Ministerstva zemědělství ČR a Centrálního pracoviště Státního zemědělského intervenčního fondu. S aktéry MAS ČR jsme diskutovali o úspěšných projektech i další možné pomoci našim krajům pomocí projektů Spolupráce.

Přijedeme také za rok

Současně s výstavou probíhala řada dalších akcí a přehlídek: prezentace regionálních potravin „Ochutnejte to nejlepší z Čech a Moravy“, předvádění plemenných zvířat, přehlídka zemědělské techniky, expozice zahrádkářů, včelařů a chovatelů, odborné semináře, konference, ocenění certifikátu národní značky kvality KLASA, soutěž s dlouholetou tradicí „Zlatý klas“ o nejlepší vystavené exponáty z rostlinné a živočišné výroby, mechanizace, potřeb a služeb zemědělství, potravinářského a zpracovatelského průmyslu.

Zcela nově byla představena značka „Regionální potravina“ garantovaná Ministerstvem zemědělství ČR, Potravinářskou komorou ČR a Agrární komorou ČR.

Jsm rádi, že jsme mohli prezentovat náš kraj kolem Svatého Antonínka. České Budějovice s námi mohou počítat i za rok.

Ing. Barbora Galliová
projektový manažer MAS

Aby škola neskončila

Končící ředitelku školy v Kuželově nadzvedla slova o snaze velické školy přetáhnout její žáky

Základní škola v Kuželově byla vybudována v polovině minulého století a měla původně poskytovat výuku místním dětem. Později se zde chodily učit i děti z okolních obcí Malé Vrbky a Hrubé Vrbky. Poslední ředitelkou, která zde pracovně „dosluhuje“, je Alžběta Slováková z Velké nad Veličkou (na snímku druhá zprava).

Ještě jako žák školou povinni si na ni velmi dobře pamatují při mém nabírání vědomostí ve velické škole. Když přišly její speciální obory - hodiny matematiky a chemie - tak jsem vždy prožíval panovačný strach. Moje třídní totiž byla hodně přísná, „nejela“ po nejlepších žácích.

Doma ve Velké začala Bětko Slováková učit po srpnové invazi vojsk v roce 1968. Již tehdy dostala do vínku devátáky. Učila paralelně hned dvě třídy, a to matematiku, což nebylo pro začínající učitelku moc dobré, protože byla od žáků jen o pár roků starší. Začátky byly krušné, poté odešla na mateřskou.

Do centra regionu se vrátila už za nového vedení a ředitelování Aleny Ptáčnickové. V letech 1976 až 1982 byla ve funkci zástupky-

ně ředitelky. Poté byla oslovena tehdejšími odbory školství z Hodonína, zda by nešla dělat ředitelku právě do Kuželova, kde vydržela až do současnosti. Je to taky určitá rarita v republice, když je osmadvacet let ve vedení na jedné škole.

„Zdejší děcka jsou šikovná. Myslím, že tady, konkrétně v obou Vrbkách a v Kuželově, je cítit více takovou rodinnou pohodu. S tím jsem se ve Velké nesetkala. Mohla bych to i srovnat, protože když jsem odcházela z Velké, tak už tam bylo vybudováno sídliště a už to bylo něco jiného jak dědina. Taky jsme zde v Kuželově neměli žádné velké kázeňské problémy, i když v každé třídě se občas objeví nějaký ten žák-rošťák. Ale pokud přece jen problém nastal, okamžitě

jsem ho řešila s rodiči žáka, a ti měli vždy zájem vše dát do pořádku. Stále o Kuželově mohu prohlašovat, že je to tady taková rodinná škola,“ chválí prostředí Slováková.

Snad nejvíce trápí snaživou ředitelku úbytek žáků, což ale není problémem pouze tady v Kuželově. Začalo to před pěti lety, kdy to ještě nebylo tak kritické, jak je tomu nyní. „Když jsem začínala, tak zde bylo 192 žáků, v současnosti jich máme 96. Nevím, čím to je. V právě končícím školním roce jsme neměli otevřenou vůbec první třídu. Vloni bylo zapsáno sedm dětí, a z toho pro ně chtěli rodičové odklad. V následujícím školním roce už zase budeme mít první třídu, protože máme přihlášeno třináct dětí,“ tvrdí.

Ke kvalitnímu chodu školy by

měl taky přispívat velkou měrou i učitelský sbor. „V současnosti mám kolem sebe snaživé mladé učitele. Většinu z nich jsem poznala už jako žáky v lavicích. Vycházíme mezi sebou dobře. Pocitově to беру, jako bych byla jejich maminka a zdá se mi, že mě tak i беру,“ hodnotí svoje kantory.

Nedávno Alžbětu Slovákovou doslova vyzvedlo ze židle, když se dověděla, že velká škola ve Velké nad Veličkou má enormní zájem přetáhnout do svých lavic „kuželovské děti.“

„Přesto, že budu odcházet ke konci kalendářního roku do důchodu, přála bych si, aby rodiče, obec, tedy především obecní zastupitelstvo, aby všichni měli zájem o to, aby tu školu udrželi. Škola je zrenovovaná, pěkná, jsou zde podmínky, což potvrzují slova s chválou různé návštěvy. Byla by velká škoda, kdyby děcka měly dojíždět do Velké. I když mně samé by to mělo být jedno, ale připadá mně nelogické, aby padesát dětí tam denně cestovalo. Víím, že Velké by to pomohlo hlavně finančně. Taky je pravda, že obec nás musí v posledních letech dotovat na mzdách, ale samozřejmě náklady na žáka, které ty obce vynakládají, jsou větší, než kdyby děti jezdily do Velké. Pokud by se tak stalo, myslím, že ty dědiny by tady vymřely. Škola patří totiž k vazbě obecního života. Žije tady spousta mladých rodin, které zde mají zájem být. Jen podotýkám, že znám obce s menším počtem obyvatelstva například Javorník, Novou Lhotu, kde se snaží udržet školu při životě, jak jen mohou. V Kuželově, v Hrubé Vrbce a Malé Vrbce byla vždycky s radními dlouhodobě výborná spolupráce. Pokaždé škole obce pomohly, a proto jim také věřím, že k uzavření budovy nedojde,“ dodává s přáním do budoucnosti kuželovské základní školy její ředitelka Alžběta Slováková.

Antonín Vrba

„Zlatku“ vyhlášeného včelaře Veličana Josefa Buzíka okoštoval i princ Charles

„Medovina musí vonět po medu, jiné neuznávám.“

Včelařské produkty Josefa Buzíka z Velké nad Veličkou patří dle spotřebitelského hodnocení v republice k absolutní špičce. Skoro půl století se stále neúnavný včelařský senior (v únoru oslavil 65 let), absolvent Odborné včelařské školy v Nasavrkách a Střední odborné vinařské školy ve Valticích, věnuje svému celoživotnímu koníčku.

Rady a zkušenosti rozdává ve výboru včelařů na Hodonínsku i v celostátním, v Praze. Doma, v Národní rezervaci Zahrady pod hájem, v chráněné oblasti Bílých Karpat se stará o úctyhodných sto dvacet včelstev. Pod velickým hájem obhospodařuje na sto dvacet včelstev. Vedle stáčení medu se zabývá výrobou lahodné medoviny. Dal jí dokonce i svůj vlastní název Zlatka. Je držitelem ochranné známky Tradice Bílých Karpat a členem spolku Moravské dědictví.

„Dříve se medovina nějak zvláště nevyráběla, ale znal jsem téměř všechny odborníky z celé republiky, kteří se výrobou medoviny zabývali. Podle různých teoretických pramenů se medovina nedá vyrobit. Když se skloubí praktické zkušenosti, kvalitní suroviny pro výrobu medoviny - počínaje medem, vybranými bylinkami z bělokarpatských luk a nesmí se opomenout

ani na dobré kvašení, které trvá několik let, tak se výsledek může dostavit,“ vysvětluje učitel včelařství Josef Buzík.

Podle něho musí mít medovina typickou chuť po medu, proto neuznává medoviny, které jsou dolihované. Různé ochucené medoviny nepreferuje a říká o nich, že jsou banánové. Mají všechny chutě, ale hlavní chuť po medu tam není.

„Já se držím z dlouholetých zkušeností základního a nejdůležitějšího vnučení, že každým rokem musí být u mne medovina stále stejná. A to je také největší umění. Další důležitou zásadou by mělo být to, že včelař - výrobce medoviny musí zvládat v neposlední řadě biochemii, to znamená zpracování a kvašení. Všechno co znáš, můžeš porovnat za roky praxe v oboru. Medovina se totiž rozleží tak, že první rok je jiná chuť a další roky se mění. Sladit chutě do jedné, to lze až po několika letech. Ne tedy, že uděláš medovinu a jsi mistr. Tak jednoduše to nejde dělat,“ podotýká.

Jeho Hornácká medovina Zlatka se neobjevuje v žádném obchodě, informaci o ní nezískáte ani na internetě.

„Medovinu vyrábím v omezeném množství a je určena jen pro výjimečné příležitosti,“ dodává

Josef Buzík. Jeho Zlatku ochutnal v březnu letošního roku v Hostětíně princ Charles. Vedle medoviny si odvezl od hornáckého šikovného včelaře do Anglie jeho druhý dar med. Na medovinu si pochutnal ve Strážnici i exprezident ČR Václav Havel, který si ji nemohl vynachválit.

Antonín Vrba

Javornické smyčce byly opět vynikající

Jedenkrát v roce, a to vždy dva dny po skončení Hornáckých slavností ve Velké nad Veličkou, se sejdou v nádherném prostředí zcela zaplněného evangelického kostela v Javorníku mladí interpreti vážné hudby z Čech a Moravy. Působí v různých místech Evropy a výhradně pro toto vystupování na Hornácku si dali název Javornické smyčce.

Letos už posedmé prožívali všichni přítomní hluboký umělecký prožitek umocněný vedle hudby i vzácným prostředím kostela. Celý koncert vrcholil pomyslnou „třešničkou na dortu“, sa-

dou hornáckých sedláckých, začínajících táhlu písni Pime chabci, pime vino.

Duší těchto hudebních setkání je jeden z předních houslistů a zakladatel Javornických smyčců Petr Růžička, který dokáže o skladbách a jejich autorech vždy poutavě vyprávět. Dvanáct let předvádí svoji virtuózní hru na housle jako svobodný umělec v Paříži.

„Hornácko, lidi a jeho folklorní hudbu do slova zbožňuji a rád se do tohoto vlídného prostředí s kamarády vracím,“ prohlásil Růžička. „Každý z koncertů bývá výjimečný. Muzikanti si pokaždé připraví nový a pro diváky zajímavý repertoár. Věřím,

že tradice těchto skvělých setkání bude nadále pokračovat,“ podělila se s námi o dojmy

z koncertu pravidelná a vděčná návštěvnice Štěpánka Minksová z nedaleké Velké nad Veličkou.

Text a foto: Antonín Vrba

Hody v Blatničce

Bylo krásné letní odpoledne a příjemný přírodní areál u sklepa v Blatničce přímo vybízel prožít veselý a oddechový hodový podvečer a večer.

Byl jsem ale překvapen – moc lidí nehodovalo. Program byl přitom výborný, folklorní pořad “U muziky su já chlap” a poté domácí dechová hudba Blatnička. K tomu občerstvení, při kterém se nezapomnělo ani na voňavé klobásky z udirny. Pokud jde o občerstvení hudební, vys-

toupil samozřejmě domácí soubor Jasenka a také Oskoruše z Uherského Ostrohu, Old Stars Hradišťan, verbíři i CM Vinár. Zklamaná návštěvností byla také Markéta Moštková, vedoucí Jasenky.

„V loňském roce jsme podobný pořad uspořádali poprvé

a přišlo 250 diváků. Byli jsme nadšeni a řekli jsme si, že v dalším roce uděláme podobný pořad. Ale poučíme se z chyb a akce bude ještě lepší. Počasí nám přálo, bohužel lidí z Blatničky přišlo velmi málo. Nebudeme ale házet flintu do žita,” uvedla.

Děti z „její“ z Jasenky zatancovaly pásmo O zvířátkách a velké děcka hodové pásmo v doprovodu DH Blatnička a poté

pásmo dolňáckých. Vzhledem k posledním letním dnům možná lidé z Blatničky využili počasí k výletům, či posezení doma. Možná šetřili síly na rok 2012. Jak jsem slyšel, to se chystá v Blatničce pořádně velká sláva, protože obec bude slavit výročí svého vzniku. Tak snad aspoň tehdy se přijdou lidé společně pobavit.

Text a foto: RB

Na poli před vjezdem do Hrubé Vrbky se podařilo archeologům při výzkumu najít hodně staré a vzácné nálezy. Byl při tom i místní amatér Martin Ďuga (45), který se této zálibě věnuje od čtrnácti let. Poprvé našel vykopávky na Vojšických lukách nad Malou Vrbkou, které se v té době ještě oraly. „Byla tam tehdy spousta vykopávek od pravěku až po vrcholný středověk. Podle dnešního materiálu to vypadá na 3. až 4. století našeho letopočtu, kdy zde sídlily germánské kmeny Markomanů a Kvádů. Kromě hospodářských jam a pecí jsme tu našli do země zahloubené obydlí s nadzemní kúlovou konstrukcí, kde bylo množství materiálu jako například kuchyňská keramika, luxusní římská keramika tzv. terra sigillata, dále zlomek kultovní nádoby netypické pro naše území, parohový hřeben, bronzová jehlička, barevný skleněný korál, hromada zvířecích kostí, jelení parohy a jiné věci. Nalezli jsme v tomto objektu rovněž množství spálené hlíny, signalizující, že objekt mohl zaniknout požárem,“ pokračuje v povídání.

„Nejzajímavější je malá keramická maska tváře z nějaké kultovní nádoby, které jsou spíše známé ze severního Německa, Dánska nebo Skandinávie. V naší republice nebyl ještě takový nález zaznamenán. Je to skutečná rarita, dokládající kontakty obyvatel hrubovrbického sídliště s původní domovinou,“ doplňuje přítomný archeolog Tomáš Zeman z Národního památkového ústavu v Brně, se kterým horňácký nadšenec několik let úspěšně spolupracuje. Dalším spolupracovníkem byla při doposud posledním úspěchu v Hrubé Vrbce i Dagmar Vachútová z Filozofické fakulty Masarykovy univerzity Brně, z Ústavu archeologie a muzeologie.

Text a foto: Antonín Vrba

Zámek v Uherském Ostrohu nabízí zajímavé programy, bohužel ale Ostrožané ani přespolní si toho příliš neváží. Například jen malé skupinky diváků se takřka ztrácely na nádvoří ostrožského zámku při letošním zámeckém divadelním víkend. Nabídka Hoffmannova divadla, které tuto přehlídku připravuje, přitom byla slušná, nechyběl například velepopulární Limonádový Joe. Nezájem překvapil především u dětského představení Ať žijí duchové. O dvě patra výš nad nádvořím v zámecké galerii se pro změnu představily ženy - a to hned čtyři. Marie Húsková, Renata Střelcová, Ludmila Chludová a Věra Vlachynská přijely z různých míst Uherskohradištska a různé byly také jejich práce. Paní Húsková maluje především akty a portréty, paní Chludová krajiny a portréty, Paní Vlachynská zátiší a zvířata a poslední ženě je nejbližší abstraktní umění. Zkuste, vážení čtenáři, navštívit programy v zámku alespoň během podzimních či zimních dnů.

RB

Sportující Louka

Nevím, jestli se někde v našem regionu přes léto sešla vesnice jen tak, aby si lidé v ní společně zasportovali. Odhaduji že asi nikde, pokud nepočítám oficiální fotbalové zápasy nebo malé skupinky sportujících kamarádů. Ovšem jinak je tomu v Louce. Tam se lidé sešli hned dvakrát. Nejdříve Louka sportovala při fotbalovém turnaji ulic a poté v nohejbalovém turnaji. U druhé akce jsme byli také my.

„Máme tady 126 tričkovaných hráčů,“ sypal v rychlosti ze sebe jeden z hlavních organizátorů, vysokoškolský student s přezdívkou Swen.

Tričkovaných hráčů znamenalo 128 přihlášených, kteří nastoupili ve 14 týmech. Každý měl své tričko s názvem svého týmu. Šlo už o 12. ročník, a jak jsme se přesvědčili, boje byly lité a občas se někteří protihráči na sebe i ne zrovně pěkně podívali.

Převládala ovšem přátelská atmosféra, kolem kurtu sedělo velké množství místních, kteří sledovali nohejbal, bavili se nebo si dávali něco dobrého.

„Tady je to specifické tím, že na tuto akci se vracají do Louky lidé, kteří tady už třeba vůbec nebývají, kteří jsou třeba někde mimo, a rádi sa vrátá sem zpátky, zahrát si třeba turnaj, pobavit sa se známyma,“ říkal třiatřicetiletý student, který tráví většinu času v Brně, ale domů do Louky se velmi rád vrací. S turnajem mu navíc pomáhala celá parta kamarádů.

„Měli jsme tady pět centimetrů vody, ale je tady spousta ochotných kluků, kteří pomohli. Došlo deset lidí, vymetli sme to, posypali pilinama a není poznat.“

Swen, tedy podle přezdívky, se už do Louky vrací „jen“ občas na víkendy, z jeho slov je ale jasné, že má k Louce stále velmi silný vztah. **„Já sa sem rád vracám, narodil sem sa tady. Aj když z takové akce nic nemám, je to vyložené srdcová záležitost, mě uspokojuje, že lidi jsou spokojeni, bavíju sa, usmívajú sa a je všeccko v pohodě. V Lúce sú strašně dobří lidi, kteří umňá zapařit, pobavit se. I ti starší,“** pochvaluje si.

Na nohejbal se přišla podívat i starostka Louky Anna Vašicová, které se radovala z atmosféry i účasti. Starostka byla vlastně i zástupkyní hlavního sponzora, protože obec na turnaj finančně přispívá. Hráči platí i drobné startovné, za které dostanou tričko a poukaz na dvě piva a krkovičku s chlebem. Pro zajímavost a pro ty, kteří by se chtěli inspirovat. Dřív v Louce opékali prase, ale bylo s tím víc starostí a bylo to také více náročné na peníze.

„Určitě má smysl, aby obec takové akce podpořila. Tímto nohejbalovým turnajem a také fotbalovým turnajem žije celá dědina, nejen hráči. Kolem akce se prostřídají rodiče, malé děti, maminky s kočárky, důchodci, prostě všichni. Je to takové

Hlavní organizátor „Swen“.

pospolitě a dobré. V tom běžném životě si člověk často nenajde chvílku, aby se setkal s někým z druhého konca dědiny, sednul si a povykládál si,“ vysvětluje starostka.

V Louce přitom taková setkávání nekončí ani s pěkným letním počasím. Nadšenci z Louky už chystají například turnaj ve stolním tenise, šachy i velkou soutěž „Člověče, nezlob se.“

Nevím, jestli nějaká obce z Ostrožska nebo Hornácka může lidem z Louky v takových aktivitách konkurovat. Může, co myslíte?

RB

I z těchto snímků můžete poznat, jaká atmosféra v Louce během nohejbalového turnaje panovala. Vlevo vidíte jedno z utkání a zaplněné okolí hřiště, vpravo je snímek vítězného mužstva. Podobnou atmosféru Louka prožívala v létě i při velkém fotbalovém turnaji, kdy si to rozdali mezi sebou obyvatelé Louky z různých částí této vesnice. FOTO: František Gajovský

Vojáci v Louce

V Louce vládly o předposledním prázdninovém víkendu hry, zábava ale i řinčení zbraní. Po čtvrté se letos uskutečnila tradiční akce pro děti „Tečka za prázdninami“.

Bohatý program pro děti připravila „Parta hic, co nedělá nic“ letos s novými atrakcemi, mezi které bezesporu patřil vojenský tábor na místním hřišti. Ten rozvinulo dobové vojsko z Javorníka na Jesenicku společně s vojáky z Bučovic. V nedělním polední se obcí rozléhaly ostré povely mašující dělostřelecké gardy, která se formovala k odpolední bitvě. Na výšně

nad Loukou se začala bitevní vřava francouzských a rakouských vojsk. Ohlušující rány z děl i pušek, dým bránící přesnému zamíření, nechyběli ani ranění a jim pomáhající samaritánky. Byla to pěkná mela a podívaná nejen pro děti, ale i dospělé, kterých se sešlo snad na tři stovky.

Text a foto: František Gajovský

SBÍRKA

Místní sdružení Českého červeného kříže Louka uspořádalo sbírku čisticích a dezinfekčních prostředků na postižené záplavami v Čechách a osobně jsme je předali, těmito prostředky přispěli i občané Tasova a Nové Lhoty.

Za finanční obnos v hodnotě 5.000 Kč byly nakoupeny čisticí prostředky od obcí: Lipov, Hrubá Vrbka, Kuželov, Javorník, Suchov a Louka. Rovněž přispěli i loučtí hasiči a občané Louky, finanční obnos byl předán přímo na místě, konkrétním lidem.

A. Vašicová

Když škola nezačíná 1. září

Tady na fotografii si můžete prohlédnout děti z Louky, které měly oproti všem dětem jednu věleéíickou výhodu - 1. září, v den zahájení školního roku, mohly s klídem ležet v posteli. A stejně tak mohly ležet i v dalších dnech.

Důvod? Havárie vodovodního potrubí. Sociální zařízení v malé škole nevydrželo, „zub času“ vykonal své dílo a ve škole vládla voda. Díky pomoci obce a řady ochotných lidí se ale podařilo vybudovat vše poničené nově a moderně, a tak děti mohly usednout do lavic v pondělí 6. září. Ještě předtím je čekalo milé přivítání a hezké setkání v jedné ze tříd - můžete se na něj podívat na www.slovackoDNES.cz.

Text a foto: RB

Verbuňk na Hornácku? Samozřejmě - v Lipově!

Rozhovor s jeho propagátorem Ladislavem „Jožíčkem“ Jagošem

Je to trochu kuriózní, ale lidový mužský sólový tanec verbuňk, zapsaný do mistrovského díla ústního a nehmotného dědictví lidstva UNESCO, se na akcích hornáckých pořadatelů příliš často neobjevuje.

Proč tomu tak je, jsme si pohovořili s Ladislavem „Jožíčkem“ Jagošem, jedním z největších propagátorů tohoto improvizovaného tance, s vítězem soutěže O nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku při konání Mezinárodního folklorního festivalu ve Strážnici a od roku 1993 členem odborné poroty na stejném místě, uznávaným učitelem verbuňku v souborech Lipovjanku a Lipovjanu.

Kdy a kde jsi se začal poprvé seznamovat s tímto tancem?

Bylo to v letech 1969 až 1971. Tehdy jsem se jako hráč lipovských fotbalových dorostenců zúčastňoval pravidelně fašankových a hodychových obchůzek. Za doprovodu dechovky

jsme tančili většinou kozáčka, jednoduché výskoky, odskoky a zakládané poskoky. Když srovnávám naše tehdejší výkony neškolených verbířů s výkony tanečníků na historických filmových dokumentech z dvacátých let minulého století z Velké nad Veličkou, které jsou dnes prezentovány jako verbuňk, tak jsme byli i my Lipovjané tanečníky verbuňku. S novodobým pojetím verbuňku jsem se začal seznamovat na konci roku 1971 při mém vstupu do řad tanečníků strážnického souboru Danaj.

Je pravda, že díky působení ve Strážnici vznášíš do hornáckého projevu dolňácké prvky, mezi které patří například bouchání rukou do zemi?

Ano, moje pojetí verbuňku je odlišné od ostatních hornáckých verbířů. Pokud by ho ale někdo chtěl zpochybňovat, tak by musel také zpochybňovat učebnici hornáckého verbuňku „Hornácký odzemek a verbuňk“ Cyrila Zálešáka z roku 1950. Při verbování používám výhradně cifry popsané v této útlé, ale obsahově bohaté knížce.

Jaký je ideální věk verbíře? Je k tomu potřeba talent?

Připouštím, že v posledních letech tomu tak je. Zasluhu na tom měli a mají především kluci z Lipovjanu, kteří se pravidelně zúčastňují ať už regionálních soutěží ve verbuňku, a nebo prestižní soutěže na festivalu ve Strážnici. Jsou ochotni tvrdě pracovat ve zkouškách a jsou schopni se postavit před muziku a za-verbovat.

Svoje výkony dokázali zužitkovat i v květnu v Petrově při regionálním klání Strážnicka a Hornácka. Byli to Radek Šraděja, Borek Smaženka, Pavel a Ivan Vařečovi, Ondra a Marek Jagošovi, Martin Zríni a Zdeněk Grombiř. Když srovnáme, že z jednoho souboru to bylo osm kluků a za Strážnicko se zúčastnilo pět tanečníků ze Strážnice, kde pracují tři soubory, nevychází z toho Lipovjan nějak špatně. Nejinak tomu bylo i v devadesátých letech, kdy Lipovjan reprezentovali například Ivoš Bedrava, Hynek Chrenčík, Jožka Machálek, David Maňák, Mirek Jagoš a další. Ti všichni začali aktivně verbovat poměrně brzy, protože podle mého soudu dosahují

Bořivoj Smaženka

Martin Zríni

Jaroslav Šraděja

verbíři nejlepších kvalit mezi třicátým rokem věku. Samozřejmě, že existují výjimky pod i nad touto věkovou hranicí.

Talent nemusí být všechno. Samozřejmě, že už v našem dětském souboru Lipovjάνku II jsou u tanečníků mezi desátým a patnáctým rokem rozdíly u jednotlivců. Jsou tam i nadaní kluci jako třeba Jáchym Hrdina, Marek Potěšil, Jirka Jagoš, Jenda Machálek. Cífy, které se učíme, někteří zvládají snadněji, jiní obtížněji. V konečném výsledku většinou v tomto věku přeroste talent v nezdravé sebevědomí, a to bývá začátkem konce. Já osobně mám raději poctivé dřiče, kterým to jde zpočátku takzvaně ztuha.

Proč si myslíš, že se celkově na Hornácku verbuňku nedaří jako v jiných oblastech Slovácka?

Určitě bych teď nepoužil termín, že se nedaří verbuňku na Hornácku. V Lipově se verbuňku zatím celkem daří. Jak tomu bude za pár let, kdo ví, protože tanečníků a tedy i potenciálních verbířů v dětských souborech Lipovjάνek I a II každým rokem ubývá.

A obecný důvod bych viděl asi takto. Špičkově zatančený verbuňk, a nemám na mysli jen v podání finalistů strážnické soutěže, je opravdu fyzicky velmi náročný tanec. Přirozené posilování při práci doma na poli nebo při různých hrách a sportování už téměř neexistuje. A potit se ve zkouškách, nechat se opravovat a donekonečna opakovat stejné cífy, na to musí být povaha. V první řadě dřit, být skromný, ale sebevědomý, být hrdý, ale ne namyšlený. Chvála Bohu v Lipovjάνu byli a jsou takoví tanečníci.

Proč se tento tanec neprosazuje více na Hornáckých slavnostech?

Dobrá otázka, na kterou by ale měli odpovídat autoři pořadů Hornáckých slavností. V pořadu věnovaném 80. narozeninám zpěvačky Anny Kománkové z Javorníka by zařazení verbuňku nebylo asi tím nejlepším počinem. Na druhé straně v pořadu věnovaném nedožitému jubileu tanečníka, muzikanta a zpěváka Jožky Zemana z Velké považují nezařazení verbuňku jako samostatného vstupu za nepochopitelné. Stejně tak si myslím, že také v letošním sobotním večerním pořadu HS věnovaném osmdesátinám tanečníka a zpěváka Luboše Holého mělo být verbuňku věnováno více pozornosti. Určitě i proto, že existuje filmový dokument, byť neozvučený, z přelomu čtyřicátých a padesátých let minulého století zachycující sólový taneční projev verbíře Luboše Holého.

Určitě také záleží na tom, jaký má autor pořadu k verbuňku a tanci vztah. Myslím si, že tento svůj názor můžu použít obecně na všechny pořady Hornáckých slavností.

Budete pořádat verbířské setkání či kurzy v Lipově?

Nebudeme. Verbuňku se téměř pravidelně věnujeme půlhodinu na nedělních zkouškách Lipovjάνu. Kdo chce, nech dá vědět a přijde mezi nás. Uspořádat kurz verbuňku pro tanečníky z Hornácka se pokusili před několika lety ve Velké nad Veličkou. Iniciátorem byla Rada Hornáckých slavností. Z Lipova se nácviku zúčastnilo pět kluků, z Javorníka tři. Z Velké, Hrubé a Malé Vrbky, Kuželova, Nové Lhoty, Suchova nepřišel nikdo!

Myslím si, že dnes by podobná iniciativa dopadla úplně stejně. Navíc občasný nácvik je z mého pohledu zbytečná ztráta času. To je podobné jako by někdo chtěl hrát na housle, chtěl, aby z něho byl výborný muzikant

a nástroj by si vzal do rukou sem tam. To je nesmysl.

Můžeš vyjmenovat svoje verbířské vzory?

Jsou to stále Pavel Hanák, Jan Slovácěk a Jan Gajda, všichni ze Strážnice, Z místa, kde jsem se s verbuňkem začal setkávat při oficiálních vystoupeních na jevišti. Jana Gajdu obdivuji, že když v sedmdesáti letech ještě zacifruje, tak je radost na něho pohledět.

Máš s verbuňkem při vystoupení spojený nějaký výjimečný zážitek?

Mám dva. V roce 1989, když jsem v soutěži ve Strážnici totálně propadl, protože jsem ze strážnického regionu přešel tančit jako Hornák. To bylo skutečně z roku na rok. Tehdy jsem hornácký verbuňk neměl nijak zvlášť zažitý. Nácviku ze vzpomínané knížky Cyrila Zálešáka jsem nevěnoval patřičnou pozornost a prostě jsem jako strážnický verbíř ve Strážnici v hornáckém kroji u poroty neuspěl.

Druhý zážitek je pro mne podstatně radostnější. V roce 1992 jsem tuto soutěž jako Hornák z Lipova vyhrál.

Antonín Vrba

(Na dolních snímcích můžete vidět výborné tanečníky verbuňku ze souboru Lipovjάν, kterým se pečlivě věnuje právě Ladislav „Jožiček“ Jagoš. Většina snímků, které nafotil Radek Bartoníček, jsou z letošní soutěže verbířů ve Strážnici)

Ivan Vařecha

Ondřej Jagoš

Vzpomínky na paní Mitáčkovou z Blatničky

Nejdříve jedna velká omluva. Omlouvám za to, že jsem v minulém čísle špatně napsal příjmení paní Mitáčkové z Blatničky (na archivním snímku s manželem). Moc mě to mrzí. A jsem rád, že nyní publikujeme dvě vzpomínky na tuto velmi obětavou ženu, která letos získala in memoriam Bílou růži P. Šuránka za svou práci pro poutní místo Sv. Antonínka.

Ctitelka sv. Antonína a P. Šuránka, spoluzakladatelka obnovené Matice svatoantonínské v roce 1997 pracovala jako členka výboru ve funkci pokladní. Milá, příjemná, usměvavá, ochotná vždy každému pomoci. Pracovala obětavě ke cti a chvále Boží, nikdy o své práci nehovořila, nikdy si na nic nestěžovala. Na každé pouti u sv. Antonína ve stánku Matice informovala poutníky, získávala nové členy, prodávala nebo rozdávala obrázky, noviny, kazety a tiskoviny. Se svým manželem rozvážela po okolních vesnicích náš občasník Poutník svatoantonínský. Pomohla a poradila všude, kde bylo třeba.

Anna Budinská, místopředsedkyně výboru Matice svatoantonínské

Jen stěží bychom hledali mezi námi někoho, kdo v chrámu Páně v Blatničce strávil více času než paní Mitáčková.

Když probíhala v roce 1998 generální oprava tohoto kostela, k 60. výročí od jeho svěcení, /dnes říkáme žehnání/, ležela značná část povinností také na paní Mitáčkové.

A právě tehdy se mně paní Mitáčková svěřila s úsměvnou historkou ze svého dětství. Říkala: „Když se měl tento kostel žehnat, bylo mně 7 roků. Maminka mě nastrojila do kroje, abych na závěr světicímu panu biskupovi, jmenoval se Stavěl, poděkovala, a že od něho pak dostanu obrázek. Stalo se tak, až na jednu maličkost. Světicí biskup mi nějak opomněl obrázek dát a já jsem to pak všechno oplakala. Pán Bůh mně to ale po letech vynahradil. Ten mně svěřil do péče kostel celý.“

A že se této náročné služby ujala paní Mitáčková svědomitě, jsme byli svědky po celé desítky let. Neměla vlastní děti, proto se rozhodla žít pro

ostatní. Jestli bylo horko nebo vánice - za každého počasí se vydávala nastrojít svatostánek. Nikdy jsme od ní neslyšeli slova - nemůžu, nemám čas. Ba právě naopak. Když k nám do obce přijela nečekaná návštěva, ochotně a v kterýkoliv čas kostel odemkla. Sklízela zasloužený obdiv i od našich rakouských přátel z Falkensteinu. Ti měli za to, že za vždy vzorně upraveným kostelíkem, stojí tým lidí a ne tato drobná, křehká žena.

Paní Mitáčková stála také u zrodu obnovy starých zvyků a tradic, jako je pochůzka Blažejáků nebo Královniček po obci. Poslední roky vždy na letnici půjčovala svůj kroj a sama do něj královničku strojila.

Když jsem ji potřebovala a nezastihla ji doma, vždycky jsem věděla, kde ji hledat. Buď byla zde v kostele, nebo na hřbitově, kde se starala o několik hrobů, zejména o hrob našich duchovních správců a padlých vojáků.

Do svých aktivit zapojovala i svého manžela. Spolu se starali o zelené plochy hřbitova, okolí kostela a také se stávalo, že o různých drobných opravách v kostele jsme ani nevěděli.

Když jsme s paní Mitáčkovou mluvili naposled, den před jejím odjezdem do nemocnice, měla starost. Ale ne o sebe, o jejího nemocného manžela, který se měl vrátit z nemocnice a kterého už nezastihla doma. A pak měla obavy, kdyby se sama nevrátila do neděle domů, abychom zajistili vše potřebné ke křtu, který se tu konal při mši svaté v neděli. A tak bychom ve výčtu jejích dobrých skutků mohli pokračovat ještě dlouho.

Proto mně dovolu, abych poděkovala paní Mitáčkové za obětavou práci v pastorační radě, za roky zpívání v chrámovém sboru a na závěr ještě jedna prosba!

Paní Mitáčková, jménem všech farníků z Blatničky, přimluďte se u Pána Boha, aby nám dal za Vás vhodnou náhradu. S Pánem Bohem!

Jarmila Hrušková, starostka Blatničky

Pozvánka

Pozvánka pro všechny krojované, účinkující a příznivce folkloru na Slovácké slavnosti vína a otevřené památky do Uberského Hradiště ve dnech 10. – 12. 9. 2010

Druhý zářijový víkend je už tradičně věnován všem folkloristům, muzikantům, lidovým řemeslníkům a milovníkům dobrého vína. Slovácké slavnosti vína jsou jedinečnou akcí, kde se po dva zářijové dny snoubí temperament lidových tradic, kultury, pestrost slováckých krojů, muziky, živelnosti a spontánní atmosféry.

*Sobota 11. září je den, kdy obce Ostrožska přivezou více jak 500 krojovaných, účinkujících, řemeslníků a místních prodejců na nádvoří hradištské Reduty, kde je připraven pestrý celodenní kulturní program s oblíbeným "starostovským zpíváním".
Podrobný program Mikroregionu Ostrožsko a scénář Slováckých slavností vína a otevřených památek je zveřejněn na webových stránkách Ostrožska.*

Přijměte prosím naše pozvání a přijďte se s námi pobavit, vychutnat si jedinečnou atmosféru a zazpívat si společně s námi naše nejoblíbenější lidové písničky jako je tato:

***Nepi, Jano, nepi vodu, voda je ti len škodu
/: Napij sa ty radšej vína, to je dobrá medecína :/***

Za všechny obce mikroregionu Ostrožsko vás srdečně zve

*Mgr. Vlastimil Vaněk
předseda správní rady*

